

PROLETAREC

Slovensko Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

ŠTEV.—No. 688.

CHICAGO, ILL., 18. novembra (November 18th), 1920.

LETO (Vol.) XV.

Upravišтво (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone Rockwell 2864.

SOLIDARNOST ANGLEŠKEGA DELAVSTVA.

Alfred G. Baker Lewis.

Radikalci v britanskem delavskem gibanju se razlikujejo od radikalcev v mnogih drugih deželah v enem oziru: kadar se ne strinjajo z zmernim in kompromisnim stališčem večine svojih tovarišev, ne odstopijo od njihove organizacije, da si ustanove svojo, kjer bi lahko neovirano zavzemali svoje radikalno in revolucionarno stališče. Nasprotno, oni nadaljujejo z delom v stranki ali strokovni organizaciji, četudi je večina v nji še nasprotna njihovim radikalnim naukom. Včasih si sicer ustanove separatne organizacije, ki pa jih pridružijo k večji skupini. Tako je n. pr. združena z zmerno angleško Delavsko stranko Neodvisna delavska stranka, ki je popolnoma socialistična organizacija. Nedavno ustanovljena komunistična stranka, v katero spadajo vsi tisti komunisti, ki so za politično akcijo in poseganje v volilne boje, je tudi vprašala Delavsko stranko za sprejem. (Op. ured. — Aplikacija komunistične stranke za sprejem v delavsko stranko je bila od strani slednje odklonjena.) Ta taktika daje radikalnim elementom priliko, da nastopajo s svojimi argumenti pred večjimi tribunali in s tem uspešnejše vrše svojo propagando, pri tem pa ni nobene bojazni, da bi se v organizacijo zanesel kak oster boj, ki bi slabšal splošno delavsko gibanje.

Delavska stranka napram inozemskim zadevam.

Taktika angleškega delavstva rodi dobre rezultate. Pred vojno je bila delavska stranka še zelo šibka, nevpilna organizacija; bila je nekoliko več, kot radikalno krilo liberalne stranke, katerega je stalno podpirala v parlamentu. Vsled trajnega pritiska na delavsko stranko od strani neodvisne delavske stranke se je njena taktika vedno bolj približevala levičarjem. Prenehala je s kompromisi z liberalci v volilnih bojih, dasiravno bi s tako kooperacijo lahko odvzela obsovaženim koalicijskim mnogim mandatov. Na svoji letni konferenci je zavzela stališče, ki je zelo sorodno stališču socialistov.

Med vojno je bila delavska stranka za vojno, dasiravno ni v nobenem oziru zavzemala džingoističnega stališča. Kljub temu je protivojna neodvisna delavska stranka obdržala svoje zveze z delavsko stranko, in pri tem je dosegla uspeh, da je pripravila njene vodilne elemente, da je politika vlade v vojni in za časa mirovnih pogajanj vseskozi imperialistična in kot taka nevredna, da bi jo podpiralo delavstvo. Kot posledica tega je delavska stran-

ka na svoji letni konferenci sprejela soglasno resolucijo, s katero obsoja mirovne pogodbe radi njih strogi proti Nemčiji in radi prelomitve obljub, ki jih je delala vlada.

Robert Smillie je dejal, da ni nihče tako ubog, da ne bi mogel pravilno ceniti taktike napram vladi. Celo tisti, ki so bili svoj čas za vojno, so sedaj z obsojanjem kazali na imperialističen značaj sklenjenega miru in vrgli vso odgovornost na vlado Velike Britanije za bedo in kaos v Evropi in za beli teror, ki je bil zavladal na Finskem in na Ogrskem. Ta solidarnost med angleškim delavstvom je produkt tiste protivojne skupine, ki je gledala na vojno ne kot posledico kajzerjevih slabosti, ampak kot posledico kapitalističnega imperijalizma, za katero so bile več ali manj odgovorne vse vlade; dasiravno je bila ta skupina v manjšini, je delovala s svojimi argumenti v notranjosti delavske stranke in jo s tem pridobivala polagoma na svojo stran.

Direktna akcija.

V vprašanju direktne akcije se je angleško delavstvo posluževalo iste poti. Pristaši politične akcije in direktne akcije so o tem vprašanju obširno debatirali in v odločilnem času je bilo zanje glavno vprašanje: Ali bo mogoče z direktno akcijo uspeti? Delavstvo ve, da so naredbe, ki so jih začrtali Lloyd George in njegovi pristaši o legitimnosti stavk za industrialne namene in politične namene naperjene proti delavstvu, kajti vlada se pri stvarjanju zakonov vedno postavlja na stališče, ki je nasprotno strokovno organiziranemu delavstvu.

Ker so pristaši direktne akcije ostali v glavni organizaciji, so s svojo propagando seznanili večino o svojem bojevnem načinu. Ko je nastala slutnja, da izbruhne proti sovjeski Rusiji vojna, je bilo soglasno sklenjeno, da se proti tej nakani vlade nastopi z direktno akcijo — generalno stavko, s katero so se strinjali celo skrajni desničarji v delavskem gibanju.

Industrialni unionizem.

Ko je večina na kongresu zastopnikov strokovnih organizacij odklonila priporočila za stvarjenje "ene velike unije", se njeni zagovorniki niso odstranili in ustanovili separatno organizacijo, ampak so ostali v glavni organizaciji in nadaljevali v nji propagando za svoje ideje. Namesto razkola vidimo sedaj, kako se zbližujejo unije posameznih strok in se polagoma spreminjajo v industrialne unije.

Sedaj organizirajo "unijo splošnih delavcev", ki ima že nad milijon neizučeni delavcev. Pristop v unijo železničarjev je odprt vsakemu železniškemu delavcu, izučeni in neizučeni, klerkom in postajnim načelnikom. Zveza transportnih delavcev je praktično že postala industrialna unija in sedaj se delajo načrti, da reorganizirajo tudi izvrševalni odbor v smislu "ene velike unije" (One Big Union).

Kooperativno gibanje.

V teku zadnjih treh let se je v kooperativnem gibanju porodila tudi politična stranka s tem imenom, ki si je že pridobila en mandat v parlamentu. Radikalnejši člani kooperativne stranke prepričujejo svoje konservativnejše tovariše zadržanje o potrebi neodvisne politične akcije, namesto, da se prizadevajo prepričati manj radikalne elemente v kooperativni stranki, da je boljše, ako se združijo z delavsko stranko. Najprvo hočejo pridobiti kooperativno gibanje kot celoto za samostojno politično akcijo, potem šele bodo delovali za združenje z delavsko stranko. Medtem pa delajo sporazumno z delavsko stranko pri vseh volitvah.

Radikalni elementi v angleškem delavskem gibanju ne cepijo svojih energij z razdruževanjem, ampak skušajo pridobivati novih pristašev za svoje teorije. Ta taktika se je izkazala za zelo uspešno. Delavsko gibanje kot celota se vedno bolj oprijema nazorov, kakršne je pred ne še tako dolgim časom imela le neznatna manjšina.

Dve zborovanji.

Dne 15. novembra je pričelo v Genevi v Švici zborovanje Lige narodov. Zastopanih je dvainštirideset vlad. To zborovanje se je odlagalo štirinajst mesecev in sedaj se je vendar pričelo. Kakšen bo konec, ne vemo, prepričani smo pa, da ne bo tak, kakršen bi bil, če bi v Genevi res zborovali zastopniki narodov. Tako pa je ta liga še vedno le organizacija zavezniških velesil. Zedinjene države ne bodo oficijelno zastopane na genevski konferenci, ravno tako tudi ne premagane države, kot Nemčija, Avstrija in Bolgarija. Zastopniki škandinavskih dežel delujejo za sprejem Nemčije v Ligo, toda Francija in Belgija odločno nasprotujeta, medtem, ko je Anglija za sprejem.

Liga narodov je bila ustanovljena, da prepreči vojne, da pridobi države za sporazumno razorožitev armad in da rešuje spore med posameznimi državami. Ničesar tega se ji ni posrečilo, niti nima moči, da bi preprečila pustolovstva, kakršna uganjata d'Annunzio v Reki in Zeligowski v Vilni. Današnja Liga narodov je liga imperialističnih vlad. Ker so imperialistične, ker si hočejo zavarovati svoje gospodarske interese v inozemstvu in si pridobivati novih koneesij v gospodarsko slabo razvitih deželah, potrebujejo armade in vojna brodomja. Militarizem v evropskih državah in na Japonskem je še vedno v sedlu. V Ameriki tudi dviga svojo glavo. Vlade malih držav hočejo imeti velike armade in tako

bo vojni moloh žrl nove milijone in se pripravljala na razdejanja, kadar zopet izbruhne svetovni vojni požar - če izbruhne.

Kljub vsemu militarističnemu drvenju kapitalistične vlade vendarle čutijo, da je igranje z vojno zanje nevarno. Ker to čutijo, se žele zavarovati z organizacijo, ki so jo nazvali Ligo narodov, na drugi strani pa hočejo imeti močno militaristično mašino "za vse slučaje".

Ako vstopijo v to ligo še Zedinjene države, Nemčija, nemška Avstrija in Bolgarija ter nekatere druge države, ki danes niso še v njej, bo ta liga vendarle nekaj parlament, mali korak naprej k zbližanju narodov. Socialisti od te lige ne pričakujejo, da bi delovala v interesu ljudstev. Militarizma, imperializma in kapitalizma ne bo odpravila, ker so vodilni predstavniki današnje Lige tudi predstavniki sedanjega reda, ki sloni na kapitalističnem družabnem ustroju. Zato je Liga narodov, kakor je sedaj konstituirana, le en korak naprej v kapitalističnem sistemu za ohranjenje tega sistema. Za kapitalizem pomeni taka Liga napredek v njegovem razvoju. Če bo mogla funkcionirati in kako dolgo, to je vprašanje bodočih razmer.

* * *

Dne 5. decembra t. l. se bo v Bernu, Švica, vršila konferenca socialističnih strank, ki so za pridruženje k tretji Internacionali, ki pa odklanjajo diskusije iz Moskve, kakšne taktike naj se poslužujejo v posameznih deželah. Bernske konference se udeležijo zastopniki ameriške socialistične stranke, nemške neodvisne socialistične stranke, švicarske socialistične stranke, angleške neodvisne delavske stranke in še nekaj drugih.

Zadnji kongres tretje Internationale, ki se je vršil v Moskvi, je izdal pogoje, pod katerimi bi se mogle razne socialistične stranke pridružiti moskovski Internacionali, ki pa so nesprejemljivi za socialistične stranke v Ameriki in v zapadno evropskih državah. Te pogoje bo morala Moskva modificirati, ako ji je res ležeče na tem, da se ustvari resnična socialistična Internacionala. Bernska konferenca ima nalogo, da se pogaja z Moskvo za sporazum, ki bi omogočil imenovanim strankam vstop v tretjo Internacionalo.

Kakor nastopajo Francozi in Belgijci na zborovanju Lige narodov proti sprejemu Nemčije v Ligo, tako so nastopali v Moskvi gotovi ljudje proti sprejemu mnogih socialistov, ki so v teku svojega življenja dokazali, da so ga porabili za socialistično delo. Kakor daje Francija Nemčiji nemogoče pogoje, tako jih je dal tudi moskovski kongres raznim socialističnim strankam.

Za nas je torej bernska konferenca važna, mnogo važnejša, kakor pa zborovanje Lige narodov v Genevi.

Socialistična Internacionala je nemogoča brez sodelovanja socialističnih strank iz Amerike in zapadno evropskih držav. Tudi Moskva bo to spoznala, pa se oprijela taktike, ki bo omogočila Internacionalo, ki bo resnično jedro, iz katerega se bo raz-

vila liga narodov za interese vseh narodov. Brnska konferenca bo skušala uglasiti difference, ki jih je povzročil kongres tretje Internationale in najti pota, ki bodo omogočila tesnejše zблиžanje vseh socialističnih strank, ki so ostale zveste socialističnim načelom. Od moskovskega odbora tretje Internationale je torej največ odvisno, da pridemo zopet do močne mednarodne socialistične organizacije. Z diktaturo se to ne bo doseglo, pač pa s sporazumnim, kooperativnim delom.

Kritiziranje nestranskarske lige.

Arthur Le Seuer.

Z ustanovitvijo Nestranskarske Lige (Nonpartisan League) je hotela gotova industrialna skupina pridobiti politično moč za industrialne namene. V njenih zahtevah za državno lastništvo mlinov, žitnic in bank je dosegla politične uspehe. Kar se tiče njenega programa, se te državne industrije lahko opere potom politične ali industrialne administracije. V praksi jih sedaj operira politično telo, takozvana industrialna komisija, obstoječa iz governerja, generalnega pravdnika in komisarja za agrikulturo in delo.

Nestabilnost industrije.

Velika slabošt liginega programa leži v možnosti poraza pri volitvah, ki lahko vrže ves industrialni program v sovražne roke. Na ta način bi lahko mala grupa predrugačila celoten industrialni program države, kakor hitro se, četudi začasno, spremeni politično mnenje večine volilcev. Pod takimi razmerami seveda ne more biti nikake stabilnosti pa tudi nobene zaupnosti v bodočnost podjetij, in kjer ni zaupnosti in stabilnosti, tam ni mogoče računati, da bi mogla industrija napredovati in se razvijati.

Na to odgovarjajo zagovorniki sedanjega načrta, da imajo ljudje nekak veto nad industrialnim programom države, ker lahko volijo vsaki dve leti ex-officio industrialno komisijo. Ta argument pa pri naša na dan zelo resno kritiko. Resnica je, da imajo ljudje nekak veto nad programom, nimajo pa absolutno nobenega veta nad zmožnostjo in voljo ljudi, ki upravljajo industrijo. Zadovoljiti se morajo s tem, kar je in kakor je ali pa glasovati proti in uničiti vse skupaj. Medtem ko prisotnost te alternative lahko pomaga politični mašini v njenih bojih, da se vzdrži na površju in ji celo pomore, da uduši vsako kritiko proti nji in proti načinu njenega vodstva v industrijah, je vendar treba priznati, da je ta stvar jako slaba za industrijo samo. Vsake dve leti se morajo farmerji hudo boriti, da vzdrže te industrije, ravno tako, kakor so se borili za njih ustanovitev. To na drugi strani zopet pomeni uspeh in permanentnost za politično organizacijo, toda če pomeni uspeh in trajnost za industrije same, je pa povsem drugo vprašanje.

Politična uprava.

Dognano je in ne samo enkrat demonstrirano, da politična vlada ni sposobna za industrialno administracijo, še manj pa je sposobna taka politična vlada, ki ima demokratično formo, kjer se volitve vrše pogostoma in se administracija neprestano preminja.

To britko resnico so spoznali britiški premogarji, in so zahtevali, da naj država prevzame vse premogovnike in rudnike, ne sme jih pa upravljati. Tudi ameriški železničarji so sprevideli to resnico, pa so zahtevali poddržavljenje železnic, toda upravlja naj jih industrija in ljudstvo, ne pa izvoljeni politični uradniki.

Vodstvo.

Tri stvari so absolutno potrebne za uspešno gradnjo velike industrije: Neprekidna uprava, zmožnost in odgovornost. Za razvoj industrije je treba let, ne pa samo nekaj mesecev, izdelati je treba načrte, katere je mogoče izpeljati v teku dolgotrajne dobe. In da Nestranskarska liga priznava to potrebo nadaljevanja v uspešni upravi nam kaže dejstvo, da si prizadeva pri vsakih volitvah spraviti nazaj v urade istega governerja, istega komisarja za agrikulturo in delo in istega državnega pravnika, da se ji je to že dvakrat posrečilo, in da je sedaj že v tretje poskusila izvoliti prva dva uradnika. Vprašanje, pa nastane, če bo šlo to vedno tako naprej in če je to sploh mogoče. Največ zaupnosti prebivalcev Severne Dakote v industrialni program leži v njihovi zaupnosti v poštenost in zmožnost teh dveh mož. Državnega pravnika so že nagnali s psovko izdajalca — zletel je že eden izmed treh. In kaka usoda bi zadela industrialni program, če bi se bilo ljudstvo zmotilo in varalo v dveh možeh in bi jim ostal samo eden pošten in veren program?

Zmožnost.

Kakor smo že omenili, ljudstvo ne izvoli teh treh članov v komisijo, ampak oni drže ta mesta ex-officio, to se pravi, oni postanejo člani te komisije avtomatično z izvolitvijo v politične urade. Poleg teh uradov pa so zopet ex-officio člani drugih komisij in odborov, med katere spada tudi takozvani državni bančni odbor, odbor za izobrazbo in delavski odškodninski odbor.

In zopet pridejo zagovorniki sedanjega sistema, ki argumentirajo, da se ti trije možje ne pečajo z dejansko upravo državne industrije, ampak da vposlijo izvedence, ki ta dela upravljajo in vodijo industrijo. Tudi to je dobro, ampak nadzorstvo ostane le v rokah komisije, to pa zahteva od nje čas in zmožnost. Ampak tudi njihove zmožnosti in čas ima meje! Dolžnosti, ki jim jih nalaga državno vodstvo, so važne in pereče in zahtevajo skoro ves njihov čas in energijo.

Vposlovanje izvedencev pa postaja čim dalje bolj težavno, ker industrialna komisija ne more dati dela tem ljudem za dalj kot dve leti in kje naj bi se dobili dobri eksperti, ki bi pustili svoje stalne in dobro plačane službe, da bi prevzeli take državne oziroma semi-politične službe za tako kratko dobo. Potrebe položaja in politični značaj kontrole pa silijo

politično administracijo, da zvali vso krivdo za nazadovanje in slab uspeh industrij na najete upravitelje. Poleg teh neugodnosti, pod katerimi morajo delati najeti izvedenci, pa je še postava, ki daje pravico industrialni komisiji, da lahko vsak čas in brez vsakega vzroka odslovi vsakega uslužbenca.

V sedanji dobi, ko je političen obstoj lige odvisen od tega, da se dobro pokaže v Severni Dakoti, so industrije kolikor toliko dobro obvarovane pred vmešavanjem politike pri nameščanju uslužbencev, ampak kakor hitro se industrije nekoliko ojačajo, potem ni več nobenega dvoma, da ji ne bi pretela ta nevarnost. Naravno je, da se bo iz vsega tega najbrž izcimila mogočna politična mašina, znjo pa vsi grehi grafitarstva, birokracije in nesposobnosti. Zgodovina nam to jasno kaže in zgodovina se rada ponavlja.

Odgovornost uprave.

Načrt Nestranske lige določuje za skrajno centralizacijo moči, prezira pa eno najvažnejših točk: odgovornost. Nad upravo ni skoro nikakega nadzorstva; uradniki so odgovorni ljudstvu samo en dan v dveh letih in to je na dan volitev.

Politična večina ne more niti upravljati niti nadzorovati operacijo kake industrije. Upravljanje je delo veščakov; nadzorovanje pa funkcija izvoljenih ljudskih zastopnikov. Kadar se ljudstvo zmoti tako daleč, da dá enemu in istemu odboru moč oziroma oblast uprave in nadzorovanja, kakor je slučaj tukaj, potem se lahko reče in trdi, da tam ni nobenega nadzorstva, torej tudi nobene odgovornosti. Zaključek koncem konce je ta, da imamo v rokah samo strup avtokracije, pa nobenega protistrupa, to je, da ni nikjer stalne in pravilne odgovornosti.

Razni direktorati.

To pomanjkanje efektivne odgovornosti vidimo v sliki, ki jo nam nudi državna banka. Dva člana industrialne komisije sta obehem tudi člana bančnega odbora, kateremu morajo predložiti svoja poročila vse banke v državi. Na ta način tvori večina industrialne komisije, ki ob enem vodi banko, večino v bančnem odboru, kateremu odboru morajo pošiljati vsa bančna poročila.

In kdo ni opravičen kritizirati trajno nevarnost, ki obstoji v tem, da je ena in ista uprava za industrijo in banko. Ko se te industrije enkrat razvijejo, bodo prav gotovo imele velikanski finančni promet z banko. Pri tem pa bo treba največje previdnosti pri financiranju obeh in za dobrobit ne samo industrij, ampak tudi za finančni institut. Jeli pa to mogoče, ako imata oba en in isti odbor, ki ju opravlja? Ali je bankir vselej v stanu nepristransko soditi, kadar potrebuje denar za se in za rabo svojih podjetij? Ali je vstanu odbor treh mož biti tako nepristranski, pa naj bodo še taki poštenjaki?

Veliki "biznes" se splošno kritizira, ker dovoljuje, da eni in isti direktorji postanejo direktorji v drugih podjetjih, kar meče preveliko moč v roke male peščice ljudi, toda v vseh teh direktorijih se vedno dobe tudi taki člani, ki učinkujejo kot nekak

protiutež in ki niso v zvezi z drugimi podjetji.

Vsak eksperiment, ki smo ga podvzeli, kaže na to, da politična vlada ne more uspešno upravljati industrije. Progresivno gibanje vsepovsod vodi stran od politične administracije industrije in se približuje industrialni administraciji. Na drugi strani pa je treba priznati, da ima politična država, kot zastopnica vseh državljanov, velikansko nadzorovalno moč, ki drži pod kontrolo industrialno silo.

Industrialna komisija, ki bi imela tako nadzorovalno moč kot gori omenjeno nad separatnimi odbori v vsaki industriji, katere odbore bi se moglo strmoglaviti samo radi določenih vzrokov, bi rešila večino težkoč sedanjega položaja. Pod obstoječim položajem v Severni Dakoti bi lahko imenovala take odbore upraviteljev industrialna komisija, ker te industrije se grade od zdolaj gori in to v državi, ki je v glavnem agrikolturna in ne industrialna. Ko pa se industrije razvijejo, bi bilo bolj prikladno z modernimi idejami demokratizirati industrije, da se uprava industrij razvije od znotraj ali pa da je v upravi reprezentirano tudi ljudstvo.

Severna Dakota še ni prišla v okom tem problemom, ampak brez vsakega dvoma bo prišla, in nadzorovalna industrialna komisija s separatnimi odbori za upravo industrij bi se prav lahko razvila iz takega načrta, ne da bi s tem škodila industrijam.

Delavstvo in liga.

Vprašanje, kak delež bo imelo delavstvo pri kontroli industrije, še ni prišlo na vrsto in o tem sploh ni bilo še nobenih pogajanj med Nestransko ligo in organiziranim delavstvom. Liga je priznala defenzivni program delavstva: kolektivno pogajanje, osemurni delavnik, minimalno plačo, delavske odškodnine itd. Farmerji tvorijo večino v Severni Dakoti, ampak liga dobro ve, da ne more zmagati v nobeni industrialni državi brez pomoči organiziranega delavstva, medtem ko organizirano delavstvo tudi spoznava, da ima edino priložnost priti do politične kontrole, če se združi s farmerji.

Kako daleč bodo farmerji pripravljeni priznati delavski agresivni program, kakor se izraža v kontroli in vodstvu industrije, je pa zopet stvar bodočnosti. Do sedaj še nismo opazili nobenega znaka, kako daleč so farmerji pripravljeni iti s priznanjem delavskih pravic v njihovem industrialnem programu — in seveda, do sedaj sploh ni bilo za to še nobenega povoda, kajti do sedaj delavstvo tega še ni zahtevalo, temveč se je popolnoma zadovoljilo s tem, da je liga priznala njihov defenzivni program, to je standarte njihovih obrtniških unijs.

Ne oziraje se na vprašanje o reprezentaciji delavstva, bi dal načrt za ustanovitev dolgoterminskih odborov potrebno možnost za konstruktivno planiranje, vabil bi veščake in poleg tega pa bi dal potrebno kontrolo nad upravo. Vsaka industrija bi imela priložnost postaviti se in stati na lastnih nogah in ne bilo bi se ji treba bati, da pade vsled zmot ali nezmožnosti enega ali drugega direktorja kake druge industrije.

In kar je najglavnejše, teh industrij se ne bi moglo rabiti za graditev mogočnih političnih mašin in nobenega dvoma ni, da se ne bi iz tega razvila zdrava industrialna morala.

Moskovska Internacionala.

Morris Hillquit.

II.

Nadaljujoči na podlagi trditve, da je diktatura proletariata neizogibno zvezana z odvzetjem političnih pravic buržvaziji, določajo zastopniki moskovske Internacionala, da je sredstvo ali orodje take diktature edino organizacija sovjetov. To je zopet ena a priori popolnoma nedokazana trditev. Moč zatiranja ima vsaka oblika razredne vlade. Vlade v Evropi in v Ameriki so dokazale, da celo pod parlamentarnimi režimi niso v stanju odvzeti delavstvu političnih pravic in zatreti politične opozicije. Buržvazna vlada velike francoske revolucije je poskušala z odvzetjem političnih pravic, z razorožbo in postavljanjem plemenitašev izven zakona, da zatire vsa protirevolucionarna gibanja potom posebnih tribunolov brez sovjetov. Nobenega vzroka torej ni za mišljenje, da vlada delavskega razreda ne bi imela moči v podobnih slučajih nastopati z enakimi načini proti svojim političnim nasprotnikom in razrednim nasprotnikom, tudi če ne bi bila organizirana na sovjetski podlagi. Tu seveda naletimo na trdovratne tendence moskovske Internacionala, ki izvaja iz posebnih in slučajnih ruskih razmer taktiko, za katero misli, da je nezmotljiva in prikladna za vse dežele.

Sovjeti niso bili nikdar splošno priznana institucija v razrednih bojih, kakor so priznane na primer socialistične stranke ali delavske unije. Sovjeti so ruska institucija posebne vrste, in izhajajo iz nezrelih razmer ruskega delavskega gibanja. Če bi bila v času ruske revolucije leta 1917. na krmilu močna združena socialistična stranka, in po vsi deželi dobro organizirane delavske unije, je prav lahko, da bi ena ali druga, ali pa oboji skupaj, prevzeli situacijo v svoje roke. Ali ruska revolucija je našla rusko delavstvo skoraj popolnoma neorganizirano, in jim je vsled tega situacija porinila v roke kot najboljšo sredstvo — na hitrico organizirane in zelo zrahljane 'delavske svete', prispodoba tistih, ki so se bili spontano pojavili in so živeli le kratko dobo leta 1905. v Petrogradu.

Ko je boljševiška stranka po februarški revoluciji razvila aktivno svojo agitacijo, je zahtevala takojšnje sklicanje ustavodajne skupščine in sicer na podlagi neomejene volilne pravice. Sovjeti so bili takrat že v polnem tiru, toda boljševiki so imeli v njih malo zaslombe. In ko so bile nekaj mesecev pozneje volitve, so si boljševiki zasigurali v skupščini močno manjšino, med tem ko so bili v večini socialni revolucionarji. Toda med volitvami in zasedanjem skupščine, so dobili boljševiki sovjete in stroj vlade

v deželi v svoje roke. Tedaj šele in ne prej, so prišli na dan z geslom: "Vso moč sovjetom", in tedaj šele so odkrili skrivnost, da so sovjeti edino logično sredstvo ali orodje delavske vlade. Pa vzemimo sedaj situacijo narobe, to je, da bi bili na dan otvoritve ustavodajne skupščine boljševiki v večini, med tem ko bi bili sovjeti še pod kontrolo neboljševiških socialističnih strank. Ali bi teoretičarji moskovskega komunizma še vstrajali, "da zavisí diktatura proletarijata od moči sovjetov", in bi v tem slučaju razgnali ustavodajno skupščino? Če se smem spuščati v ugibanja, bi dejal, da v podobni in ne ravno nemogoči situaciji, ne bi bila razgnana ustavodajna skupščina, ampak bi bili razgnani sovjeti, in revolucionarna formula, ki se danes razglasa svetu, bi bila: "diktatura proletarijata potom ustavodajne skupščine", in boljševiška administracija bi lahko — in kar gotovo bi tudi zasledovala svoje stališče v imenu ustavodajne skupščine, kakor zasleduje danes svoje stališče v imenu vsruskega kongresa sovjetov. Posebno čudne poteze naših komunističnih prijateljev se pa zrealijo iz tega, da med tem ko skušajo natveziti socialističnemu gibanju po vsem svetu dogmatično in enolično formulo, sami sebi nikdar ne prepovedujejo izpreminjati program in stališče tako, da odgovarja izpreminjajočim se razmeram drugih dežel, in prav temu političnemu oportunizmu lahko pripišejo vse svoje praktične uspehe, ki so jih dosegli.

Formula 'boj za diktaturo proletarijata v obliki sovjetske moči', je na ta način za socialistično taktiko za skoraj vse dežele, izven Rusije, če že ne popolnoma nemogoča, pa vsaj dvomljiva, vzlic temu vstraja komunistična Internacionala pri svojem izreku, da je to priznanje za pridruženje nujno potrebno.

Križ s tretjo Internacionalo je, da ni internacionalna, ampak nacionalna v širšem smislu besede. Popolnoma ruska zadeva je, (Op. prevajalec: kakor je bila druga Internacionala 60 odstotkov zadeva nemških socialistov), ki želi naprtiti svoje gospodstvo nad socialističnim gibanjem po svetu. Njeno stališče je stališče duševnega imperializma. Ne prizadeva si, da zedini vse revolucionarne moči delavskega razreda v splošen boj, ki naj odpravi kapitalizem, prepučajoč jim izbiri načina tega boja, ki je najprimernejši v vsakem posameznem slučaju, temveč vstraja, da se mora osvoboditev delavstva izvršiti natančno po Koranu boljševiških prerokov.

Moskovski Internacionali ugaja, da se nazivlje "Tretja-Internacionala". Toda pravici na ljubo je treba priznati, da pravice do tega naslova še ni dosegla in bržkone ga tudi nikdar ne bo. Nasledstva ne izhajajo po načinu privilegijev, kakor se daje na primer v trgovskem smislu trgovska znamka ali pravice do pridržanja prodaje blaga gotovi tvrdki, temveč prihaja to po razmerah zgodovinskega razvoja. Sedemnajst let po prvi socialistični Internacionali, ki je bila desorganizirana po prizadevanju sil, ki so izhajale iz anarhizma, so socialisti vsega sveta zgradili novo mednarodno zvezo. Ta organiza-

eija je bila priznana od socialnih demokratov vsega sveta in vseh frakcij, mednarodni socializem po besedi in dejanju. Bila je legitimna in neoporečena naslednica prve Internacionalne, in zgodovina ji je dodelila naslov druge Internacionalne.

Druga Internacionala je bila razbita, in na nje-
no mesto je treba zgraditi novo. Obžalovanja vredni
ostanki zmešanega reformističnega socializma, ki so
se sešli pred kratkem v Genevi, niso imeli ne življe-
nja niti poguma, da to izvrše. **Moskovska organi-
zacija** je imela brez primere največjo priložnost do
vodstva pri delu za združenje revolucionarnih so-
cialističnih sil za skupne in končne cilje. Toda nje-
nim voditeljem je očitno več za sveto sekto, kakor
pa za življenje svetovnega gibanja.

Po zadnjih poročilih, ki so dospela v Zedinjene
države, je drugi kongres moskovske Internacionalne
prelevil svojo organizacijo v centralistično komuni-
stično svetovno stranko, k njej pridružene narod-
nostne organizacije pa je reducirale v podrejene in
odvisne skupine. Vse te skupine morajo prejeti teo-
rijo "diktature proletarijata v obliki sovjetske mo-
či", in njih taktika, način boja in vse vodstvo no-
tranjih zadev, je podrejeno direktivi mednarodnega
izvrševalnega odbora.

Če je to poročilo resnično, tedaj so stražarji
tretje Internacionalne lahko brez skrbi radi zapira-
nja vrat. V tem slučaju je zelo malo upanja, da bo-
do socialisti iz zapadnih držav silili v komunistični
tempelj. Pravi socialisti bodo tudi v bodoče podpi-
rali rusko sovjetsko vlado proti kapitalističnim na-
padom. Podpirali jo bodo radi vsega, kar je storila
dobrega v preteklosti, in kar bo še storila dobrega
v bodoče. Da, podpirali jo bodo vzlic raznim njenim
pomanjkljivostim in napakam. Toda odklanjali bodo
gloriozne izjave takih napak in pomanjkljivosti kot
so po njih mnenju neizgledljivi odstavki o novi socia-
listični veri, in odklanjali bodo, da se gibanje de-
lavskega razreda po vsem svetu podvrže diktaturi
ruskega komunizma.

Naloga organiziranja tretje socialistične Inter-
nacionalne je še vedno pred nami.

Natančen rezultat glasovanja pri volitvah 2. no-
vembra še vedno ni znan. Iz dosedanjih poročil se
sklepa, da bo število za Debsa oddanih glasov pre-
segalo dva miliona.

Pred porazom Nemčije je bila tudi Bavarska
tako srečna, da je imela svojega kralja. Še danes je
mnogo Bavarcev tako zaljubljenih v veličanstva, da
delujejo za obnovitev monarhije. Od leta 1886. je
imela Bavarska kralje, katerih končni dom je bil
norišnica. Seveda so kljub temu imeli naslov "vla-
darji po milosti božji". Sedaj poročajo listi, da je
umrl bivši bavarski kralj Ludwig III. Tudi on je bil
blazen, kakor njegovi degenerirani predniki na ba-
varskem prestolu. Nekoliko težko je odgovoriti na
vprašanje, kdo je bolj blazen, vladar, ali ljudstvo,
ki zahteva vladarja, pa četudi je blazen.

Ameriško ljudstvo in nova demokracija.

Predsedniške volitve so končane, in rezultat teh
volitev prikazuje, da so bile vse misli ameriških vo-
lilcev pri teh volitvah koncentrirane tradicionalno
na to, da porazijo sedanjo demokratično upravo, ki
si je iztekla v teku vojne in zlasti z ozirom na skle-
panje miru, pri ljudstvu po vsi pravici nemalo so-
vraštva. Z izvolitvijo Hardinga, mislijo ameriški
volilci, se bodo splošne razmere v deželi izpremenile,
ker dobe v roke vajeti zopet ljudje, ki žele neoviran
gospodarski razvoj in neumešavanje v evropske za-
deve.

Večina ameriških volilcev je bila dne 2. novem-
bra mnenja, da pride s predsedanjem iz demokratič-
nega osla na republikanskega slona ameriško ljud-
stvo zopet do svoje besede in do svoje samostojnosti,
ki jo je hotel Wilson baje prodati evropski diploma-
ciji. Ameriški volilci mislijo tako, ker jih tako vga-
ja kapitalistično časopisje. Toda ne glede na to, ka-
tera teh dveh strank je na krmilu, ameriški volilci
pozabljajo, kdo dela zanje zakone, in kar je glavno,
da dotičniki, ki jih izvoli ljudstvo v kongres, nimajo
po ogromni večini nobenega gospodarskega stika ali
znanja o potrebah ljudi, ki jih v svojih okrožjih za-
stopajo.

Nova ideja pravilnejšega zakonodajnega zastop-
stva je ideja zastopstva poleg geografičnih skupin
tudi skupin po poklicu. Socialistična stranka zavze-
ma stališče, da je treba sestaviti kongres na podlagi
skupin in po poklicu in sicer na način, ki naj bi bil
strogo v harmoniji z razvojem industrije.

Zakaj agitira socialistična stranka za to izpre-
membo v zakonodajnem zastopstvu, je vprašanje, ki
ga stavljajo mnogi ameriški državljani.

Odgovor na to je: zato, ker po sedanjem volil-
nem sistemu volimo le po geografičnih skupinah, to
je kot skupine v wardih, v mestih, v okrajih, v drža-
vi in v kongresnih okrajih. Vsi ljudje, ki živijo v go-
tovih mejah, se morajo vdeležiti volitev v odredenih
geografičnih mejah.

Socialistična stranka namerava ta preživeli vo-
lilni sistem popolnoma predrugačiti, in sicer tako, da
ga nadomesti s sistemom skupin po poklicih.

Zadnji kongres — in tako se bo nadaljevalo, ne
glede katera starih strank pride na površje — je
imel 531 članov, katerih poklici so kakor sledi:

Senatorji:

Advokatov	60
Zdravnikov	2
Trgovcev	5
Casnikarjev	3
Bankirjev	3
Tovarnarjev	2
Učiteljev in profesorjev	2
Farmarjev	7
Neznanih	7

Skupaj 96

Zastopniki ali kongresniki:

Advokatov	263
Zdravnikov	3
Trgovcev	39
Časnikarjev	30
Bankirjev	12
Tovarnarjev	15
Učiteljev in profesorjev	15
Farmarjev	11
Transportnikov	2
Molderjev železa	1
Klobučarjev	2
Delavskih organizatorjev	2
Strojnikov	3
Neznanih	47

Skupaj 435

Toda kako bi bil sestavljen kongres, če bi bili zastopniki razdeljeni po skupinah poklicev?

Cenzus Zedinjenih držav deli ročne in duševne delavce v Zedinjenih državah v osem velikih skupin, katerih število je v okroglih številkah kakor sledi:

S poljedelstvom se peča	12,600,000
Z rudokopi in premogokopi	1,000,000
V mehanični industriji	10,000,000
S prevozom	2,600,000
S trgovino	3,600,000
S profesijami — rokodelstvom	1,600,000
S privatnimi posli in osebno postrežbo	3,700,000
Po pisarnah	1,700,000

Če vzamemo te skupine v poštev samo za primer, z namenom, da iznajdemo, koliko zastopnikov bi izvožila vsaka poklicna skupina, dobimo, da bi te skupine izvolile namesto 531 le 500 zastopnikov, in sicer takole:

Poljedelska skupina	165
Skupina rudarjev in premogarjev	15
Skupina mehanikov	140
Skupina transportnikov	35
Skupina rokodelcev	50
Skupina profesionalcev	20
Skupina privatnih poslov in postrežkov	50
Skupina pisarniških delavcev	25

Ali ne bi tak kongres predstavljal mnogo boljše ljudstvo Zedinjenih držav — ročne in duševne delavce te dežele, ki tvorijo veliko večino ameriškega ljudstva, kakor pa sedanj, v katerem zastopajo ljudstvo po večini advokatje?

Namesto kongresa, v katerem so po večini profesionalni ljudje, bi imeli kongres, ki bi bil sestavljen iz oseb, ki prihajajo iz različnih panog industrije. Toda kakor je kongres danes sestavljen, zastopa komaj 5 odstotkov ene vrste profesionalcev nad 60 odstotkov ljudi, ki prihajajo iz raznovrstnih industrij. Namesto 20 zastopnikov, do katerih bi bili resnično opravičeni, če bi kongres resnično zastopal vse državljane, ki so zaposleni v poklicih, imajo ljudje profesionalnega poklica v sedanjem kongresu 388 zastopnikov, med katerimi je 323 advokatov, in sicer največ takih, ki zastopajo korporacije.

En milijon šeststisoč ljudi daje zastopstvo 388 članom kongresa in 36,500,000 državljanov v drugih industrijskih poklicih daje zastopstvo le 143 članom kongresa.

Kako naj torej trdimo, da zastopa tako sestavljen kongres resnično vse ljudstvo v deželi? In še več, kako morejo tako izvoljeni kongresniki, ki nimajo stika z množicami, ki so vposleni v raznih poklicih, in torej ne poznajo zahtev dotičnih konstituentov, ki so jih izvolili, predlagati zakone, ki bi šli v prilog njihovim voljelem?

Zakone, ki naj služijo farmerju, pozna najbolje tisti, ki mu je poznan ta poklic, to je farmer; potrebe rudarjev in premogarjev pozna najbolje tisti, ki je v tem poklicu; potrebe mehanikarjev pozna najbolje tisti, ki opravlja to delo; potrebe ljudi, ki se pečajo s prevozom, in kar je s tem v zvezi, poznajo najbolje ljudje, ki so v tem zapopadeni; potrebe pisarniških delavcev poznajo zopet najbolje tisti, ki so po pisarnah itd., itd.

Socialisti trdijo, da kongres, ki je sestavljen z večine advokatov, ki zastopajo korporacije in velepodjetja, ne more biti predstavnik velike množine ljudstva, ki producira in omogoča, da ne zaostane napredek življenja in kulture na poti. Socialisti trdijo, da je taka zakonodaja razredna, ne pa predstavnic ameriškega ljudstva.

Ko so naši revolucionarni očetje ustanovili sedanjno formo vlade, je bila ta vlada resnično predstavnic skoraj vsega ljudstva, kajti velika večina tedanjih ljudi se je pečala s poljedelstvom, in geografski okraji so bili za tedanje čase najboljši volilni sistem. Toda Zedinjene države so se v teku časa razvile poleg poljedelstva tudi v industrialno smer, zato je potrebno, da postane ta dežela industrialno demokratska.

Socialistična stranka vabi vsled tega vse, ki se strinjajo s to temeljno doktrino, naj se pripravijo za popolno reorganizacijo družabnega sistema, ki naj temelji na podružabljenju vseh zadev, ki služijo javnosti in na podlagi vlade zastopnikov, ki bodo izvoljeni poleg geografskih skupin tudi po skupinah poklicev, v šoglasju industrialnega razvoja in državljanstva, ki naj temelji na medsebojni kooperaciji, da se odpravi enkrat za vselej izkoriščanje razreda po razredu. — Reading Advocate.

Ameriške tovarne odslavlajo vedno več delavcev, dasiravno ni za to nobenega povoda. Ampak tovarnarji streme za znižanjem delavskih plač, ob enem pa hočejo, da ostanejo cene njihovim izdelkom visoke. Prisiljevanje narašča, dela pa je vedno manj. Tako bomo imeli to zimo brezposelnost, kakršne že ni bilo od leta 1914. To so blagoslovi "zmage", ki jo je doseglo ameriško ljudstvo dne 2. novembra.

Kdor si sam daje mandate, pa misli, da sme tedaj govoriti v imenu vsega naroda, mora prejalislej doživeti razočaranje, ki je večsi strašno.

Povesti iz življenja, ki ga ni . . .

Hyman Strunsky. — Prevel J. M.

I.

Najemnica je imela opraviti z otroci, ko je nekdo potrkal. Vrata se odpro in v sobo stopi mož prijaznega obličja. Iz njegovih oči je sijala prava milina.

“Oprostite, da vas motim,” omeni mož kakor v zadregi, “jaz sem gospodar hiše.”

“Oh, zakaj pridete tako pozno? Denar vas čaka že od prvega.”

“Nekateri najemniki nimajo denarja o prvem in — jaz lahko čakam.”

Mož vzame denar, ki mu ga je dala ženska, in šteje.

“Prosim, dobil sem preveč! Res je, da nam so dišče doveli petindvajset odstotkov povišanja stanarine, ampak nikar ne mislite, da bom jaz izrabil to priložnost. Res je, da imam rad dobiček, toda grabež nečem biti. Tukaj imate denar, kar ga je preveč.”

Mož je porudel in čutil se je razžaljenega, ker si je najemnikova žena hotela kar sama povišati stanarino.

“In otroci? Ali so zdravi? Zdi se mi, da so malo preveč bledi. Kaj če ne bi imeli dovolj svežega zraka. Čakajte, da pogledam.”

Gospodar pregleda sobe, prešteje okna in preiše stene.

“Saj sem vedel. Otroci trpe na pomanjkanju svežega zraka in temu se mora takoj odpomoči. Jutri pridejo zidarji in mizarji, ki naredo par novih oken. Postaviti vam dam tudi kopalno sobo samo za otroke. Čakajte, no, še nekaj sem mislil. O da! Zunanaj pred hišo dam zasaditi nekaj dreves, ki dosežejo okna. To je potrebno. Kaj? Stroški? To je moja stvar. Na brigajte se! Tako, pa zdravi!”

II.

Jože je bil na delu. Njegova krepka postava se je pripognila k stroju in z velikim veseljem je opazoval vrtenje kolesa. Jože se zanima za svoje delo. Tovarna je velika in zračna; skozi mnoga okna padajo solnčni žarki in pogled na zelen park pred tovarno je radosten.

Vrata se odpro in tovarnar vstopi. Bil je mož srednje postave, smehljačevega obraza in mehkih oči. Opazuje Jožeta nekaj hipov in potem ga nalahno potaplja po rami.

“Dobro, dobro, Jože! Izvrsten mehanik! Toda eno napako imaš Jože — to sem ti hotel večkrat povedati: preveč se zatopiš v delo. Če človek samo dela, postane sam stroj in to ubije živce. Veš, razen dela so še druge stvari na svetu, ki jih mora človek uživati. Umetnost, godba, drama, knjige . . . Jože, ti moraš čitati; obiskati moraš gledališče, koncerte in poslušati opero. Najbolje je, če kupiš vstopnice za

vso sezijo, tako da ne zamudiš nobene predstave. Vidiš, dragi moj Jože, življenje ne obstoji samo iz dela, temveč tudi iz drugih lepih stvari. Ti delaš preveč! Odslej boš delal samo pol dneva.”

Ko se oddalji nekaj korakov, se hitro vrne in zopet potaplja Jožeta po rami.

“Kakšen osel sem! Star sem že in najbrž me zapušča spomin. Tukaj ti pripovedujem o raznih lepih rečeh — na sredstva pa pozabim! Od danes se tvoja plača podvoji — podvoji, čuješ? Glej, da storiš tako kakor ti svetujem. Da si mi zdrav! prijatelj! . . .”

Drugi dan.

Mary Hastings. — Prevel J. M.

Brisala je prah v naši pisarni drugi dan po volitvah. Prišel sem v pisarno nekoliko pozneje kot po navadi in opazoval drobno, starikavo ženico, ki se je počasi premikala od mize do mize. “Dobra, stara duša”, sem si mislil.

Pri moji pisalni mizi je obstala in držala pokonci krtačo za brisanje prahu. Kapo iz sivga platna je imela pomaknjeno nekoliko nazaj, tako da so se ji videli šopi sivih las. Zagledal sem se v njeni košeni roki z napetimi, temnomodrimi žilami.

“Kdo je izvoljen?” me vpraša.

“Harding. Kdo drugi naj bi bil?”

Ženica se nasmehne.

“Meni je vseeno, kdo je izvoljen. Vedela sem, da Debs ne bo.”

“Kdo, Debs? Socialist?” Kdo naj popiše moje začudenje.

“Da, Debs. Škoda, da ne bom čakala dneva, ko bo on ali drugi socialist izvoljen predsednikom.”

“Vi ste torej socialistinja.”

“Nekaj takega. Zdi se mi, da človek, čigar praded je umrl v revolucionarni vojni, oče pa v civilni vojni, in ki sam gara vse svoje življenje, bi moral imeti majhno zadoščenje pred smrtjo. Meni ni zase, ali žal mi je, ko vidim druge stare ljudi, katere poznam. Rada bi, da pride kakšna pokojnina za stare delavce in delavke. V nekaterih drugih državah je taka pokojnina. Jaz plačujem pet dolarjev tedenske stanarine za sobo, tukaj mi pa plačajo le devet dolarjev za čiščenje pisarne; pravijo, da nisem zmožna, da sem preslaba za celodnevno delo. Delam samo pol dneva. Imam sestro, ki mi pomaga kolikor more. Ona je šivilja, toda njeno delo ni stalno.”

“Ali ne morete opravljati nobenega drugega dela? Kaj pa je vaš poklic?”

“Bila sem guvernanta in prepotovala sem vso Evropo. Res mi je vselej ostalo precej denarja od moje plače, ampak sorodniki so bili vedno v stiskah in jaz nisem taka, da bi jim bila odrekla pomoč. Pozneje sem delala v knjigoveznici, ali plača je bila zelo revna; saj še mladim delavkam ne plačajo dosti.”

“Imate kaj otrok?” nadaljujem.

“Ne; nikoli nisem bila omožena. Moja sestra se je omožila in imela otroke, ki so odrastli in potem so se razpršili na vse vetrove. Ona je pa sama kakor jaz

in na stara leta si mora služiti kruh. Kaj se hoče. Otroci morajo skrbeti za svojo eksistenco in nihče jih ne more prisiliti, da bi zapravljali čas in denar staršem na ljubo... Nekateri ljudje imajo res težko življenje... kakor na primer jaz... ampak jaz nisem taka, da bi tukaj potrpežla v veri, da mi bo na onem svetu boljše..."

"Moja dobra ženska, kaj govorite? To so prave boljševiske misli, ki vam roje v glavi! Čujte, prečitam vam odstavek iz nedeljskega lista o socializmu: — — — "Socializem je sovražnik, ki preži iz zasede na ameriško demokracijo. Lahko se bi zatrl s silo, toda sila ni dobro zdravilo. Najboljše sredstvo je protipropaganda in vzgoja. Protipropaganda! — to je tisto. Predvsem je treba naučiti drhal, kako mora misliti."

"Misliti? Ljudje bi mislili, veliko mislili, ako ne bi imeli težkih skrbi."

"Zopet boljševizem," sem si mislil sam pri sebi.

"Vzgoja je lepa reč — ampak moje stare kosti me vseeno bole, čeprav sem dobro vzgojena. Protipropaganda? Hm, dobro! Ampak protipropaganda ne zniža visoke stanarine in ne prinese doma mnogim ženam in otrokom, katerih očetje prejemale nizke mezde. Kaj bi s protipropagando? Ali morda prinese starostno zavarovanje?"

Počasi se je oddaljila in jaz sem opazoval njene čudne, velike čevlje.

Moja misel mi je rekla, da ženska nima pravice tako govoriti in zahtevati stvari; ona ni takšna, kakršni bi morali biti revni ljudje po predpisu družbe, in iz tega razloga bi se jaz moral pošteno razsrditi — oh, zakaj nisem mož?... Včasih si želim, da bi bil bolj moški kot so drugi, da mi ne bi ob takih prilikah pritekale solze iz oči in porosile mojih očal...

UTRINKI.

General baron Wrangel je odigral svojo nečedno vlogo. Njegova armada je uničena in njene ostanke nalagajo zavezniški parniki, da jih odpeljejo v varnejše kraje. V zadnji ofenzivi sovjetskih čet proti Wrangelovi armadi so bile na obeh straneh velike izgube na mrtvih in ranjenih. Drugače sploh ne more biti v vojni. Mnoge vaši, mesta, železnice, mostovi itd., so uničeni in treba bo dolgih let, da se zgradi, kar se je porušilo v Rusiji tekoma civilne vojne.

Wrangel bo sedaj gost angleške ali pa francoske vlade, četudi ni izpolnih njenih nad. Drugo vprašanje je, ali bo Francija vsaj sedaj spoznala, kako brezupno je voditi vojno proti sovjetski Rusiji s pomočjo raznih prodanih ruskih generalov in drugih pristašev carizma. Milijone in milijone je Francija že investirala v pustolovstva ruskih protirevolucionarnih generalov, sovjetska vlada pa je trdnjša, kakor kedaj poprej. Pogubna politika Francije je povzročila mnogo gorja ruskemu ljudstvu, ki mora glavni del svojih energij porabiti za obrambo revolucije. Škodo pa trpi tudi francosko ljudstvo, ki mora prispevati ogromne svote za vzdrževanje ar-

mad ruskih generalov, ki služijo francoskim in drugim kapitalistom.

Rusko vprašanje bo rešeno, kadar prenehajo zunanje sile z intervencijo v ruske notranje razmere. Tedaj šele se prične v Rusiji doba rekonstrukcije.

Jadransko vprašanje je rešeno, seveda "pravično", na podlagi samoodločevanja — belgrajske in italijanske vlade. Wilsonova črta pri sedanjem določevanju meje ni prišla v poštev, pač pa tajni londonski pakt, ki je potisnil mejo Italije daleč v jugoslovansko ozemlje. Slovenski narod postane s sprejetjem te pogodbe razkasan sedaj že na tri dele, spadajoči v tri države. Imperializem ne bo rešil narodnostnih vprašanj, ker jih rešuje v imperialističnem smislu. Ljudje, ki so na krmilu belgrajske vlade, so ravno tako prežeti z imperialističnimi tendencami, kakor italijanski državniki v Rimu. V Belgradu sanjajo o veliki Srbiji, o okupaciji Albanije, dela Bolgarije, v Rimu pa o obnovitvi rimskega cesarstva. Italija je militaristično močnejša, kakor Jugoslavija, in italijanski diplomati so v grabežtvu mnogo bolj izvežbani, kakor srbski "državniki".

Jadransko vprašanje je morda rešeno, toda trajna rešitev to ni. Tudi ta problem čaka rešitve, ki bo pravična za Italijane in Jugoslovane in druge prizadete narode. Taka rešitev jadranskega vprašanja pride, kadar bo ljudstvo samo reševalo svoje probleme. To se zgodi, kadar bodo narodi zreli, da strmoglavijo vlade, ki slone na stebrih militarizma, imperializma in kapitalizma.

Ker zavezniški niso uspeli s kampanjo generala Wrangla, hočejo še bolj poostriiti blokado proti Rusiji. Za sodelovanje so vprašali tudi ameriško vlado. In kakor poročajo iz Washingtona, je tako sodelovanje odločno odklonila in podala izjavo, da se ne strinja z blokado, ki izstradava žene in otroke, ki niso ničesar zakrivali. Kot glavni vzrok za odklonitev sodelovanja blokirati Rusijo pa je baje ta, da "Zedinjene države niso v vojni z Rusijo".

Blokada se nadaljuje, posebno v Črnem morju, dasiravno ni več tako uspešna, kakor je bila pred letom dni. Sovjetska Rusija si je pridobila trgovske zveze skozi malo republiko Georgijo, skozi baltiške deželice, ter skozi Finsko in druge škandinavske dežele. Vse to pa je le še kaplja v morje. Dokler ne bo blokada popolnoma odpravljena, toliko časa bo Rusiji odvzeta prilika, da si nabavi iz inozemstva tistih potrebščin, ki jih najnujnejše rabi. Izmed zavezniških dežel je za odpravo blokade proti Rusiji le Italija, nekoliko vsled pritiska socialistov, nekoliko pa vsled želje, da bi dobivala živila in surovine iz Rusije, v kateri bi jih dobila cenejše, kakor pa v Ameriki in drugih deželah. Trgovina med Rusijo in Italijo je v malem obsegu že obnovljena; zapreke ji delajo angleške bojne ladje, ki obkrožajo sovjetsko Rusijo. Tudi mnogi ameriški kapitalisti so že prejeli velika naročila raznega blaga in strojev od sovjetske vlade, toda dostaviti jih ne morejo, dokler ne bo obnovljen plovni promet z Rusijo.

Glasovi iz našega gibanja.

SODRUGOM IN SOMIŠLJENIKOM V DRŽAVI WISCONSIN IN ILLINOIS.

Sodrug J. Oven, ki se mudi sedaj v državi Ohio, se vrne v kratkem v Chicago, od koder se poda v Wisconsin in pozneje po državi Illinois.

Koraki za organiziranje njegovih shodov, predavanj ali sestankov po državi Wisconsin, so že podzveti.

Socialistični klubi v državi Illinois in podporna društva, ki bi hotela prirediti zanj shod, predavanja ali sestanek, na katerem opravi osdruh Oven svojo agitacijo, bodisi da ustanovi socialistični klub, kjer ga še ni, in pridobi novih članov, kjer so že klubi, kakor da pridobi "Proletarcu" novih naročnikov, naj naznanijo svojo željo takoj tajništvu J. S. Z., da jim odredi datum in objavi priredbo v "Prosveti" in v "Proletarcu".

Shodi ali sestanki po državi Illinois se začno prvi teden v januarju 1921. Iz države Illinois se poda sodrug Oven v Kansas.

Menda ni treba naglašati, da se začenja za delavstvo nova kampanja; organiziranje in izobrazba, ki je delavstvu potrebna in ki jo mora imeti, če hoče, da bodo uspehi večji. Tudi socialistična stranka in druge narodnostne socialistične skupine začno s kampanjo za 1924. in pošljejo svoje govornike v vse kraje dežele.

Sodrug Oven je dober govornik in predavatelj, in zato njegovi nastopi po naselbinah ne bodo brez uspeha. Sodrug in somišljeniki: javite se za priredbo njegovih shodov, predavanj ali sestankov!

Tajništvo J. S. Z.

Ely, Minn. — Sodrug Debs je dobil tukaj 169 glasov, leta 1916 pa je dobil socialistični kandidat za predsednika 96 glasov. Tudi tukaj napredujemo, sicer ne tako hitro, kakor bi želeli, ampak ljudstvo vendar nekoliko več misli in bo nekoč prišlo v socialistični tabor.

M. K. omenja v eni zadnjih števil "G. S.", da je dobil nekaj vprašanj, oziroma prošenj za pojasnilo, zakaj je oglaševal in priobčeval članke za kandidate republičanske stranke. Ni ravno resnica, da je dobil nekaj vprašanj ali prošenj, ampak številne proteste je dobil od svojih naročnikov, od katerih so mnogi verjeli lastniku "G. S.", ki je vedno zatrjeval, kako se njegov list bori za delavske interese.

V svojem pojasnilu pripoveduje, kako težko se mora boriti za eksistenco svojega lista. Ali ga bo rešilo tistih par glasov za Hardinga in Coolidgeja? Ali se nima "G. S." zahvaliti za svoj obstanek ravno slovenskemu delavstvu in ne raznim kapitalističnim kandidatom, ki ga podpirajo le ob volitvah? Hodili smo že od hiše do hiše in nabirali prostovoljne prispevke, da se prej imenovanega oprosti iz jolietške ječe, kamor so ga potisnili čredniki slovenskih pobožnih ovčie. Tedaj se je obračal na "delavce, tripine, somišljenike," da bi mu pomagali iz stiske in so-

drugi so mu res pomagali. Na sodišču pa se je obnašal kakor skesan grešnik, prosil za odpustanje in izjavil, da se poboljša. To je sicer stvar preteklosti. Omenjam je le, da ljudje izpredvidijo, kako se obnašajo nekateri naši lastniki "delavskih listov", kadar so v stiskah in kadar niso v stiskah.

Ako bi bil lastnik "G. S." zvest svojim zatrjevanjem o prijateljstvu do delavstva, bi bil priobčil za Debsa in Stedmana kak agitatoričen članek; priporočal bi delavstvu, naj se politično organizira, da naj agitira za socialistične kandidate in se bori, kot se delavstvo mora boriti, če hoče, da se brani pred izkoriščevalci in si pripravlja pota v socializem. Tisti delavski listi, ki ne vodijo take taktike, niso vredni papirja, na katerem so tiskani.

John Teran.

Moline, Ill. — V tem okrožju je le malo Slovencev, ki pa so po večini zavedni v delavskem smislu besede in tudi požrtvovalni.

Kot zastopnik Proletarca storim, kolikor morem, da se razširi med nami. Upam, da postanejo polgoma naročniki Proletarca večinoma vsi rojaki. Številne kolekte v vsakojake namene ne vplivajo ravno dobro na maso, ker se jo z njimi preveč nadleguje. Kar se tiče nabiralnih kampanj za naše agitacijske fonde, so dobro izpadli.

Zelo dobro bi bilo, ako bi priporočili gl. uradu socialistične stranke, oziroma njeni eksekutivi, da bi vposlila vse svoje energije, da pridobi in organizira za socializem ameriško maso in ono drugih narodov. Socialistične postojanke bi morale obstojati vsepovsod. Zdi se mi, da so Slovenci v politični zavednosti precej naprednejši od drugih narodov. Tudi ameriško delavstvo čuti, da ga nekaj žuli in da nekaj neke ni v redu. Njihovo znanje pa ne sega dovolj daleč, da bi znali pronajti, kaj ni prav v današnjem sistemu in kako se ga lahko izboljša, odnosno nadomesti s socialističnim. Kar se tiče socializma, imajo ti ljudje o njem zelo površne pojme. Vedo, da eksistira nekaj, kar imenujejo listi socializem. Ampak ti listi ga prikazujejo za strašno pošast, ki bo razdril vse, kar so dobri kapitalisti zgradili tekom desetletij, ako pride na krmilo. Ne morejo imeti drugačnega mnenja o socializmu, kajti vse, kar vedo o njem, dobe iz kapitalističnega časopisja, pa še tega čitajo površno. Socialistična literatura jim je nepoznana. Naloga socialistične stranke je, da razširi med to nezavedno, nepoučeno delavstvo svoje časopisje, brošure in knjige. Ravno sedaj bo za socialistično propagando čas zelo ugoden. Plače se znižujejo, brezposelnost narašča in kapitalistični sistem se počuti v teh razmerah jakega in že prihaja z grožnjami, da bo pričel z neizprosnim bojem proti delavstvu. Nova administracija bo seveda popolnoma na strani privatnih interesov. Polje socialistične propagande je treba takoj razširiti, da bomo za prihodnje volilne boje utrjeni in v stanju doseči tudi uspehe, ki se bodo poznali.

Kakor rečeno: ljudje vedo, da se jim godi krivica, da se jih odira, omejuje njihove pravice, pa ne

vedo, kam bi se obrnili. Socializem so jim naši nasprotniki skozi dolga leta naslikali z najtemnejšimi barvami. Treba je, da ga jim pokažemo takega, kakršen je in kaj zahteva. Stranka mora postati močnejša, postala pa bo, kadar prodre med širše ameriške mase.

Frank Smerdu.

(Op. ured.—Na zadnji seji eksekutive socialistične stranke se je razpravljalo o propagandi, ki jo bo vodila stranka po končanih volitvah za širjenje socialistične ideje med ameriško delavstvo. Kjer ima stranka že svoje organizacije, bo delo lažje, in kjer jih nima, bo težje, kajti vedno je treba nekaj lokalnih sodrugov, ki so jedro agitacije za svoje okrožje. Stranka je ustanovila tednik "New Day" za socialistično propagando. List je sicer majhen po obsegu, pa tudi naročnina je nizka, samo 50c na leto. Na ta način upa, da bo lažje dobiti naročnike med tisto maso, ki ne ve o socializmu drugega, kakor to, kar čita o njem v meščanskem časopisju. Širjenje socialističnega časopisja in ustanavljanje socialističnih organizacij je danes najvažnejša naloga socialistične stranke. Njena organizacija se je v zadnjih mesecih zelo pomnožila v članstvu, toda v mnogih mestih se mora šele reorganizirati. Graditi na podrtinah, ki so jih povzročili prepiri, pa ni lahko delo. V mnogih krajih bodo v stanju pomagati stranki pri agitaciji tudi slovenski sodrugi.

Zadnja volilna kampanja je prinesla v socialistične vrste novo življenje in to nam daje upanje, da se bo socialistična ideja med ameriškim delavstvom v bodoče širila hitreje, kakor doslej.)

Canonsburgh, Pa. — Opozarjam člane slov. socialističnega kluba št. 118, JSZ., naj se polnoštevilno udeležijo seje, ki se vrši v nedeljo, dne 5. decembra. Na dnevnem redu bodo zelo važne točke, kakor tudi volitev odbora za prihodnje leto. — Vabim, naj se seje udeležijo tudi tisti sodrugi, ki so plačali pristopnino, pa jih ni bilo še na sejo. — **Organizator.**

Collinwood, O. — Nisem prijatelj mrženj, niti ne taktike, ki vodi do nesporazumov ali celo do osebnih bojov. Kljub temu pa smatram, da je kritika na mestu, ravno tako mislim, da se kritiki lahko odgovarja s kritiko.

V 684. številki Proletarca je bil priobčen dopis, ki je imel podpis J. F. D. Priporočal je delavstvu, naj agitira za socialistične kandidate, na koncu pa je obsojal brezbriznost, ki je baje vladala v krogu odbora tukajšnjega kluba. Dejal je, da mu je znano, da se je klub pred par meseci zopet obudil, toda pravega zanimanja zanj še ni bilo opaziti.

Clevelandski sodrugi, člani kluba št. 27, so poslali vsem naročnikom Proletarca v Collinwoodu dopisnice, na katerih so jih pozivali, naj se udeležijo sestanka, katerega namen je bil obnoviti tukajšnji socialistični klub. Tudi kritik je dobil tako povabilo, toda na tem sestanku ga nisem opazil. Navzočih je bilo deset collinwoodskih rojakov. Določili smo dan seje, na kateri bi izvolili odbor. Od desetih s pr-

vega sestanka jih je prišlo šest (vseh udeležencev je bilo osem, šest od prvega sestanka in dva nova) na sestanek, 2. julija t. l. Izvolili smo začasni odbor, v katerem sem jaz prevzel mesto začasnega tajnika. Sklenili smo, da oglašamo v Enakopravnosti z namenom, da se naše članstvo pomnoži. Priobčen je bil trikrat, v katerem je bilo objavljeno, da se je klub št. 49 reorganiziral in da zboruje vsak prvi in tretji petek v mesecu v Kunčičevi dvorani. V tej dvorani smo se jaz, M. Petrovich in Kabay na omenjene datume sešli trikrat ob 8. zvečer, čakali do 10. in se potem zopet razšli. Dopisnik omenja, da je bil sam na sejah, pa je želel, da bi prišel v dotiko z ljudmi, ki so za naše gibanje, da se bi organizacijsko gibanje v tej naselbini zopet poživilo. Dovolj smo oglašali in dovolj je bilo prilike za sestanke. Ako J. F. D. o vsem tem, kje in kdaj se vrše seje, ni vedel, ni bila to moja krivda.

Dopisnik je nadalje priporočal, naj se skuša prirediti shod v Collinwoodu. To je bila dobra ideja in treba je bilo tudi nekoliko delati, da se je izvršila. Mislim, da je bil tudi dopisnik obveščen od gl. tajnika, da se bo shod vršil in naj se zanj uredi vse potrebno, toda propagatorja za priredbo shoda zopet ni bilo blizu pred shodom, ko je bilo treba agitacije in priprave. Na shodu se je vpisalo v klub dvaindvajset članov. Kmaló potem sem sklical sejo, povabil vse člane z dopisnicami in tudi J. F. D. sem jo poslal. Na nji je bilo označeno, da se bo seja vršila dne 5. novembra. Udeležilo se je okoli 17 članov, našega kritika pa zopet ni bilo.

Vem, da zahteva vsako organizacijsko delo precej požrtvovanja, izgubo časa, stroške itd. Ampak, če je človeku res za stvar, bo zanj tudi delal, kolikor mu že dopuščajo razmere. To je v mnogih slučajih boljše in uspešnejše, kakor pa kritizirati v listih. Da, v današnjih časih potrebujemo kooperacije, razumevanje drug drugega in naporenega agitacijskega dela, da moremo iti naprej po razdrapani poti, ki nam jo je zapustila vojna s svojimi posledicami. In naprej moramo iti.

Mike Podboy.

Vandling, Pa. — Prosim, da priobčite v Proletarcu sledeče vrstice: Upravo Enakopravnosti sem v pismu z dne 15. oktobra t. l. opozoril, naj mi ustavi nadaljno pošiljanje lista, ker ni ostal zvest delavski borbi. Nemaram v svojem stanovanju lista, ki je prinašal oglase kapitalističnih kandidatov, zato želim, da se mi ga preneha pošiljati.

Jos. Čebular, box 156.

Collinwood, O. — Kakor je bilo že poročano, se je bil ob priliki shoda, ki se je vršil dne 31. oktobra reorganiziral tukajšnji socialistični klub št. 49, in sicer je pristopilo 22 članov. V odbor za prvo polovico leta so bili izvoljeni: G. M. Kabay, 1216 E. 167. St., organizator; Jernej Hafner, 392 E. 161. St., tajnik; Matt Petrovich, 16216 Waterloo Rd., blagajnik; Leopold Boštjančič, 1312 E. 167. St., zapisnikar; nadzornikom sta bila izvoljena John Rasinovich in Anton Godina.

Seje kluba bodo vsak prvi in tretji petek v mesecu v Kunčičevi dvorani na Waterloo Rd. Klub šteje sedaj 30 članov. Collinwood je torej v bojni črti.
Tajnik kluba št. 49, J. S. Z.

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

za leto 1921

sedaj razpošiljamo. Posamezen iztis stane 75c. Vsebinska tega koledarja bo zadovoljila vsakega čitatelja. Po obsegu ne zaostaja za našimi dosedanjimi izdajami. Tisk letnika 1921 nas stane \$700.00 več kakor za enako število izvodov zadnjega letnika koledarja, klišeji pa \$125.00 več kakor zadnje leto. Letošnji koledar je mehko vezan. Kdor pa želi trdo vezanega, ga lahko dobi, toda plačati mora za vezbo v platno 25c posebej, skupaj \$1.00. Trda vezba nas stane 25c za iztis, raditega ga ne moremo dati ceneje kot za \$1.00. Sicer pa stane danes vsaka večja vezana knjiga \$1.50 ali tudi več. Naš koledar je torej še vedno cenena knjiga.

Naročila naslovite: Proletarec, 3639 W. 26th St. Chicago, Ill.

LISTU V PODPORO.

Power Point, O. — Karl Bogatay 52c;	
Mary Pozenel, 50c; John Lovše, 38c; Štefan Čuk, 28c; Jernej Stacin, 25c; Jacob Bergant, 25c; Frances Bergant, 25c; skupaj.....\$	2.43
Pullman, Ill. — Po 50c, John Florjancich, John Gadich, John Dolinšek; po 30c, Jos. Horvat; po 20c, Mary Jereb; skupaj...	2.00
Bloomville, Wis. — Louis Drobnich....	.50
Terre Rautte, Ind. — Frank Žagar	.30
Vandling, Pa. — Anton Bučar, \$1.00;	
Jos. Čebular, 50c, skupaj	1.50
Cleveland, O. — Josephine Mazgon	5.00
Springfield, Ill. — Frank Krmelj	.50
Skupaj	\$ 12.23
Zadnji izkaz	576.54
Skupaj	\$588.77

Samo preziranje ne odpravi ničesar. Mnogo jih je, ki prezirajo razredni boj, kakor da ga ni. Toda za razredni boj ne dela to ignoriranje nobene razlike — boj se vrši naprej in se mora enkrat završiti, pa če je to tistim, ki gledajo nanj s preziranjem všeč ali ne.

Najboljša knjiga, ki jo morete danes dobiti v slovenskem jeziku za mal denar je Ameriški Družinski Koledar za leto 1921. Stane mehko vezan 75c, vezan v platno \$1. Naročila pošljite Proletarcu.

Naročite Proletarca vašemu sorodniku ali prijatelju v Jugoslaviji ali Julijski Benečiji. O Proletarcu se vsi tisti, katerim pošiljamo list v prej omenjene dežele, pohvalno izražajo. Socialističnemu gibanju v starem kraju bi koristilo, ako bi prihajalo med ljudstvo vsaj tisoč izvodov Proletarca.

Slov. delavska

podporna zveza

Ustanovljena dne 26. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 6120 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.

Glavni tajnik: BLAS NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.

1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.

2. Pom. taj. ANDREJ VIDRIČ, R. F. D. box 4, Johnstown, Pa.

Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pom. Blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, O.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: IGNATZ PODVASNIK, 5315 Butler St., Pittsburgh, Pa.

1. nadzornik: SOPHIA BIRK, 6006 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

2. nadzornik: IVAN GROSELJ, 885 137th St., Cleveland, O.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 135, West Mineral, Kans.

1. porotnik: BRANC TEROPČIČ, R. 1, Bonanza, Ark.

2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 S. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO: PROLETAREC.

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prošeni pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potem Poštnih, Expresnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blas Novak, Union National Bank in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnjih popravi.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Fleming, Kansas.—Na tem mestu se društvo Sv. Barbare, števil. 118 S. D. P. Z. v imenu družine Franciške Benedik zahvaljuje za prostovoljne prispevke v podporo imenovane družine.

Darovala so sledeča društva:

Štev. druš.	vsota	Štev. druš.	vsota
1	\$ 5.00	83	\$ 6.30
21	5.00	88	3.00
33	6.30	90	2.00
34	3.35	97	5.00
47	5.00	100	4.00
50	2.50	112	3.25
51	2.00	118	11.60
60	2.00	128	2.00
65	4.00	134	3.00
68	2.00	147	5.00
72	5.00	149	1.95
79	5.00	151	5.40
82	5.00	Skupaj	\$104.65

Anton Skubitz, tajnik.

Imena in naslovi uradnikov društev S. D. P. Z.

za leto 1920.

Boritelj, šte. 1, Conemaugh, Pa.

Predsednik: Fr. Dremelj, 463 Chestnut St.; tajnik: Bl. Brezovšek, box 302; blagajnik: Martin Jager, box 302. Vsi v Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani sv. Alojzija.

"Pomočnik", šte. 2, Johnstown, Pa.

Predsednik: John Zupan, 417 Woodland Ave.; tajnik: Joseph Budna, 420 Ohio St.; blagajnik: Michael Cenc, R. 7, box 11. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Delavskega Doma.

"Zaveznik", šte. 3, Franklin Conemaugh, Pa.

Predsednik: Mike Vadjaj, Park Hill, Pa.; tajnik in blagajnik: Louis Krasna, box 218, Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Izobraževalnem Domu.

"Zavedni Slovenec", šte. 4, Lloydell, Pa.

Predsednik: Jožef Meden, box 41; tajnik: George Jakopin, box 76; blagajnik: Frank Kotar, box 76. Vsi v Lloydell, Pa. Seja vsako 1. nedeljo.

Nova Doba, šte. 5, Ralphton, Pa.

Predsednik: John Divjak, box 56; tajnik in blagajnik: Martin Korošec, box 255. Vsi v Ralphton, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Zvesti Bratje", šte. 6, Garrett, Pa.

Predsednik: Anton Istenič; tajnik in blagajnik: John Kralj, box 227. Vsi v Garrett, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Jedinstvo", šte. 7, Claridge, Pa.

Predsednik: Matija Regina; tajnik: Mihael Baloh, P. O. box 212; blagajnik: John Zagorec, box 324. Vsi v Claridge, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Slov. Narodnem Domu.

"Zavedni Stajerci", šte. 9, Johnstown, Pa.

Predsednik: Carl Cerjak; tajnik: Stefan Debeljak, R. F. D. 7, box 55; blagajnik: James Lorenzo, R. F. D. 7, box 55. Vsi v Johnstown, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v Celso, Pa.

"Jaana Poljana", šte. 10, Brownfield, Pa.

Predsednik: Jos. Picelj; tajnik: Anton Steriaj, b. 454, Uniontown, Pa.; blagajnik: John Rukše, br. 443, Uniontown, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Brauwick Hotel, Uniontown, Pa.

"Zarja Svobode", šte. 11, Dunlo, Pa.

Predsednik: Andrej Milavec, box 1; tajnik: Frank Kavcic, b. 155; blagajnik: John Zakrajšek, box 243. Vsi v Dunlo, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Izobraževalnega društva Vihar.

"Danica", šte. 12, Heliwood, Pa.

Predsednik: Frank Korelc, box 74; tajnik: Joseph Tomažin, box 35; blagajnik: Frank Korelc, box 74. Vsi v Heliwood, Pa. — Seja vsako 2. ned. v mes. v prost. Jos. Tomažina.

"Večernica", šte. 13, Baggaley, Pa.

Predsednik: Joseph Skoda; tajnik: Jacob Povše, box 141, Hostetter, Pa.; blagajnik: Joseph Zabkar, R. F. D. 1, b. 82-a, Latrobe, Pa. Seja vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Slov. Hrv. N. Domu, Hostetter, Pa.

"Složni Bratje", šte. 14, Orient, Pa.

Predsednik: Paul Dunkovac; tajnik: Ivan Erjavec, box 52, Orient, Pa.; blagajnik: Anton Kovanič, box 154, Orient, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v Republic, Pa.

"Slevan", šte. 15, Sopris, Colo.

Predsednik: Anton Marinčič; tajnik in blagajnik: Silvester Berantin. Vsi box 192, Sopris, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo ob 9. uri zjutraj v prostorih sobrata Ivan Koncilja v Piedmont, Colo.

"Bratstvo", šte. 16, Buxton, Iowa.

Predsednik: Frank Kristof, box 24; tajnik: Ferdinand Kočevar; blagajnik: Felix Raspotnik. Vsi R. 1, Eddyville, Iowa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostoru sobrata Felix Raspotnika.

"Zora", šte. 17, Akron, Mich.

Predsednik: Gasper Volk; tajnik in blagajnik: Anton Maurich, box 102. Vsi v Akron, Mich. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Združeni Bratje", šte. 18, Braddock, Pa.

Predsednik: John Germ, 507 Chary Way; tajnik: John Rednak, 1109 Woodway Way; blagajnik: Frank Saje, 609 N. Main St. Vsi v Braddock, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v litvinski dvorani, 818 Washington Avenue.

"Nada", šte. 20, Huntington, Arkansas.

Predsednik: John Morse; tajnik: Frank Herman, box 237; blagajnik: Matija Ogrady, box 89. Vsi v Huntington, Arkansas. — Seja vsako tretjo nedeljo v šolski dvorani.

"Sokol", šte. 21, West Mineral, Kansas.

Predsednik: Vinc. Zalokar; tajnik in blagajnik: Louisa Zupančič, L. box 138. Vsi v Mineral, Kans. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Pete Russellovi dvorani v E. Mineral, Kans.

"Od boja do zmage", šte. 22, La Salle, Ill.

Predsednik: Ignac Jordan; tajnik: Frank Gergovič, 835 Crosat St., La Salle, Ill.; blagajnik: Joe Brezovar, 2128 — 8th St., Peru, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1. uri pop. v Slov. Nar. Domu.

"Slovenski Bratje", šte. 23, Coketon, W. Va.

Predsednik: Louis Bartoli, box 481; tajnik: Fr. Kocian, box 272; blagajnik: Jos. Modik, box 517. Vsi v Thomas, W. Va. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Comp. dvorani.

"Ilija", šte. 24, Iselin, Pa.

Predsednik: Ivan Suštar, box 52; tajnik: Math. Zdravec, box 111; blagajnik: Michael Lončar, box 257. Vsi v Iselin, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobr. I. Rogelj.

"Delavec", šte. 25, Rock Springs, Wyo.

Predsednik: Joe Porenta; tajnik: Mat. Leskovec, box 547; blagajnik: Mathew Feriž, 211 Sherman St. Vsi v Rock Springs, Wyo. — Seja vsako drugo nedeljo v Slovenskem Domu.

"Smarnica", šte. 26, Export, Pa.

Preds.: Fr. Nagoda, b. 192; tajnik: Math. Torkar, b. 417; blagajnik: Anton Martinček, b. 125. Vsi v Export, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v Red Eagle dvorani.

"Miroljub", šte. 27, Diamondville, Wyo.

Predsednik: John Kočevar, b. 71; tajnik: Vincenc Lumpert, b. 52; blag.: Konstantin Podlesnik, b. 52. Vsi v Diamondville, Wyo. — Seja vsako prvo nedeljo v Slovenskem domu v Diamondville, Wyo.

"Jutrjanja Zarja", šte. 29, Meadow Lands, Pa.

Predsednik: Anton Premro; tajnik in blagajnik: Andrej Posega, box 575. Vsi v Meadow Lands, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Izobraž. Domu.

"Trpin", šte. 30, Breezy Hill, Kans.

Predsednik: J. Homec, box 160; tajnik: Karol Divjak, b. 414 (Breezy Hill); blagajnik: Josip Zibert, box 115. Vsi R. F. D. 2, Mulberry, Kansas. — Seja vsako tretjo nedeljo dop. v A. Kurentovi dvorani, Breezy Hill.

"Dani se", šte. 31, Roslyn, Wash.

Predsednik: Luka Notar; tajnik in blagajnik: Anton Adamich, b. 16. Vsi v Roslyn, Wash. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri pop. pri bratu A. Adamich.

"Zeleni vrt", šte. 32, Palisades, Colo.

Predsednik: Jacob Trojar; tajnik: Anton Kladošek, box 613; blagajnik: Jernej Lenedič, box 614. Vsi v Palisades, Colo. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v prostorih Jakob Trojar.

"Slovenska Zastava", šte. 33, Jenny Lind, Arkansas.

Predsednik: Louis Grile, box 86; tajnik: Frank Grile, b. 106; blagajnik: Frank Klinc, box 117. Vsi v Jenny Lind, Ark. — Seja prvo nedeljo ob 10. uri dop. v društ. dvorani.

"Edinost", šte. 34, Yukon, Pa.

Predsednik: Anton Kaferle, box 195; tajnik: John Maren, b. 193; blagajnik: Frank Medved, b. 40. Vsi v Yukon, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 10. uri dop. v Yukon Society Hall, št. 1.

"Planinski Raj", šte. 35, Lorain, Ohio.

Predsednik: Jos. Uršič; tajnik: Jacob Hlepnar, 1649 E. 31st St.; blagajnik: Ivan Primožič, 1712 E. 31st St. Vsi v Lorain, Ohio. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih g. Viranta, 1709 Globe Ave.

"Zdržitelji", šte. 36, South Fork, Pa.

Predsednik: Jacob Govekar, box 555; tajnik: Jacob Rupert, 112 Maple St.; blagajnik: Mirko Grgrurich, b. 495. Vsi v So. Fork, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v dvorani Slov. Izobr. Doma.

"Ljubljana", šte. 37, Barberton, O.

Predsednik: Frank Škraba, 520 Van St.; tajnik: Andrew Repar, 1109 N. 4th St.; blagajnik: John Zupac, 1109 N. 4th St. Vsi v Barberton, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo ob 2. uri pop. na 1109 N. 4th St.

"Dobri Bratje", šte. 38, Bridgeport, Ohio.

Predsednik: Viktor Salar, RFD. 2, b. 26; tajnik: Martin Kos, RFD. 2, box F; blagajnik: Franc Vočko, box 462. Vsi v Bridgeport, Ohio. Seja vsako prvo nedeljo ob 8. uri dopoldne v društveni dvorani, Baydsville, Ohio.

"Prva Zvezda", šte. 39, Darragh, Pa.

Predsednik: Ivan Rotich, Darragh, Pa.; tajnik: Ivan Bahor, box 116, Darragh, Pa.; blagajnik: Ignac Založnik, L. Box 8, Arona, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold.

"Orel", šte. 40, West Newton, Pa.

Predsednik: Andrej Povirk, box 27; tajnik: Andrej Ogrin, RFD. 2, b. 131-b; blagajnik: Jožef Zorko, RFD. 2, box 113. Vsi v West Newton, Pa. — Seja vsako četrto nedeljo dopoldne za prihodnji mesec v Slov. Domu v Collinsburg.

"Slovenski Bratje", šte. 41, Cleveland, O.

Predsednik: Joseph Blatinik; tajnik: Martin Martinček, R. 2, b. 84 A., Bedford, O.; blagajnik: Frank Kokotec, 7728 Osage Ave., Cleveland, O. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. Nar. Domu.

"Mladi Slovenec", šte. 42, Oglesby, Ill.

Predsednik: Frank Hladnik; tajnik: Hubert Dular, box 297; blagajnik: Joe Logan, b. 11. Vsi v Oglesby, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Mihael Preskar.

"Sava", šte. 43, Portage, Pa.

Predsednik: Karol Mejak; tajnik: Frank Zaman, R. D. 1, b. 83; blagajnik: Jos. Eozich, R. D. 1, b. 5. Vsi v Portage, Pa. — Seja vsako 2. ned. v mes. v dr. dvorani Martindale.

"Prešeren", šte. 44, Cliff Mine, Pa.

Predsednik: Alojzij Vidmar, box 57; tajnik: Frank Pivk, box 15; blagajnik: Ferdinand Pregel, box 17; Vsi v Cliff Mine, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Narodni dvorani.

"Mirni Dom", šte. 45, Johnstown, Pa.

Predsednik: Ignat Pečjak; tajnik: Joseph Intihar, 404 Eight ave.; blagajnik: Jos. Rovani, 103 Birch Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Sv. Cirila in Metoda.

"Zvezda", šte. 46, Alib, Arkansas.

Predsednik: John Kranjc, RFD. b. 110; tajnik: Mat. Znidarsic, RFD., box 79; blagajnik: Jurij Kokal, RFD., box 75. Vsi v Altus, Ark. — Seja vsako drugo nedeljo.

"Slovenski Bratje", šte. 47, Avella, Pa.

Predsednik: Martin Obed, b. 167; tajnik: Mary Obed, b. 167; box 167; blagajnik: John Vidmar, b. 75. Vsi v Avella, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo.

"Slovenski Mladenci", šte. 48, Aurora, Ill.

Predsednik: Frank Stepanič; tajnik: Anton Sustaršič, R. D. 1, box 218; blagajnik: , 635 Aurora ave. Vsi v Aurora, Ill. — Seja vsako drugo sredo v mes. v Fox River Social Klub.

"Proletarec", šte. 50, Franklin, Kans.

Predsednik: John Pance, b. 145; tajnik in blagajnik: Gasper Leskovitz, box 289. Vsi v Franklin, Kans. Seja vsako prvo nedeljo v John Krenker dvorani.

"Delavec", šte. 51, Cleveland, O.

Predsednik: Frank Budić, 1163 E. 58 St.; tajnik: Ivan Zalezel, 1809 E. 66 St.; blagajnik: John Prostor 6120 St. Clair Ave. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Slov. Nar. Domu St. Clair ave.

"Ljubljanski Grad", šte. 52, DeKalb, Ill.

Predsednik: Pavel Košir, 1403 State St.; tajnik: Franc Keršič, 1517 Market St.; blagajnik: Franc Prebil, 1142 Market St. Vsi v DeKalb, Ill. — Seja vsako drugo nedeljo pri sobratu Fr. Keršič.

"Slovenski bratje", šte. 53, Fairpoint, Ohio.

Predsednik: M. Simwiv, box 105; tajnik: Anton Zagore, b. 251; blagajnik: Franc Kosa, box 105. Vsi v Fairpoint, Ohio. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu J. Lekšan.

"Vrh Planin", šte. 55, Crabtree, Pa.

Predsednik: Martin Jereb, box 92; tajnik in blagajnik: Andrej Jereb, box 92. Vsi v Crabtree, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Andr. Jereb.

"Združeni Slovani", št. 56, Pittsburgh, Pa.

Predsednik: Anton Dekleva; tajnik: Joseph Dekleva, 5609 Wickliff St.; blagajnik: Vincent Arh, 1 Rickenbach St., N. S. Vsi v Pittsburgh, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v K. S. D. v Pittsburgh, Pa.

"Caven", šte. 57, Wooster, Ohio.

Predsednik: Martin Cermelj; tajnik: Ciril Stibilj; blagajnik: Frank Cermelj, Vsi box 288, Wooster, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martina Cermelja.

"Rudar", šte. 58, Canmore, Alta, Canada.

Predsednik: Mihel Brijs; tajnik in blagajnik: Anton Polutnik, box 185, Canmore, Alta, Canada. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Anton Polutnik ob 2. uri popoldne.

"Slovenski Fantje", šte. 59, Maynard, Ohio.

Predsednik: Jos. Bajda, b. 55; tajnik: Max Jerchin, box 254; blagajnik: Joseph Bajda, b. 55. Vsi v Maynard, O. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani K. J. Hrabaka.

"Slovenski Tabar", šte. 60, Moon Run, Pa.

Predsednik: Mihel Jerala, b. 217; tajnik: Frank Mochnik, b. 138; blagajnik: Frank Avbelj, b. 135. Vsi v Moon Run, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne v društveni dvorani.

"Napredni Slovenci", šte. 61, Gary, Ind.

Predsednik: Joseph Balkovatz; tajnik: John Slane, 1105 Jefferson St.; blagajnik: Sam Bunjevac, 1105 Jefferson St. Vsi v Gary, Ind. — Seja vsako 2. nedeljo v prostorih sobrata Ignac Prosenik, 1113 Jefferson St.

"Žensko društvo "Sokol", šte. 62, Cleveland, Ohio.

Predsednica: Anne Erbenič; tajnica: Franciška Trebnik 6615 Bonna Ave.; blagajnica: Franciška Lauše, 6121 St. Clair Ave. Vse v Cleveland, O. — Seja vsaki prvi ponedeljek v mesecu v Slov. Narodnem Domu.

"Adamič in Lunder", šte. 63, Hackett, Pa.

Predsednik: Anton Zrinšek; tajnik: Anton Zrinšek, box 98; blagajnik: Franek Mejak, box 46. Vsi v Finleyville, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Bratoljub", šte. 64, Milwaukee, Wis.

Predsednik: Ivan Sem, 542 So. Pierce St.; tajnik: Frank Maroh, 542 S. Pierce St.; blagajnik: Vincenc Ritonja, 299 3rd Ave. — Vsi v Milwaukee, Wis. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani Martin Bevk, 479 National avenue.

"Bodočnost", šte. 65, Staunton, Ill.

Predsednik: Anton Buchar; tajnik: Anton Cop, box 216; blagajnik: Frank Paulich, b. 318. Vsi v Staunton, Ill. Seja vsako 2. nedeljo v mes.

"Franz Shuhmeier", šte. 66, Yale, Kans.

Predsednik: Jožef Kotnik; tajnik: John Jančič, R. R. 6; blagajnik: Martin Kozuh, R. R. 8. Vsi v Pittsburg, Kans. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v John Dollar-jevi dvorani.

"Narodna Sloga", šte. 67, Seminole, Pa.

Predsednik: Nikolaj Zvonarig, box 63, Distant, Pa.; tajnik: Emil Ganotzi, b. 56, Seminole, Pa.; blagajnik: Mike Buretick, box 56, Seminole, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo pri Emil Ganotzi.

"Združeni Balkani", šte. 68, Clinton, Ind.

Predsednik: Jos. Vidmar, L. b. 441; tajnik: Ignac Musar, box 441; blagajnik: Frank Bregar, L. b. 787. Vsi v Clinton, Ind. Seja vsako 4. ned. v mes. pri Mr. Charles Moskovich, N. 7th St. ob 9 dopoldne.

"Orel", šte. 69, Madrid, Ia.

Predsednik: Frank Omerzo, R. 2, b. 32A; tajnik in blagajnik: Frank Omerzo, R. 2, b. 32 A. Vsi v Madrid, Ia. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Schneider.

"Zvesti bratje", šte. 70, New Derry, Pa.

Predsednik: Jožef Pavlič; tajnik: Jakob Pinoza, box 75; blagajnik: John Prah, b. 41. Vsi v New Derry, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri popoldne v prostorih sobrata Jakob Pinoza v New Derry.

"Delavec naprej", šte. 71, Bessemer, Pa.

Predsednik: Joseph Jereb; tajnik: Daniel Perman, b. 291; blagajnik: Anton Katič, b. 86. Vsi v Bessemer, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martin Moxi v Bessemer, Pa.

"Kosciusko", šte. 72, Bankhead, Alta, Canada.

Predsednik: John Janota; tajnik: Frank Dzierwa, b. 537; blagajnik: Peter Kubany, box 40. Vsi v Bankhead, Alta, Canada. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

"Pod Triglavom", šte. 73, Smithfield, Pa.

Predsednik: John Nedemer; tajnik: Frank Klemenc, R. D. 2, b. 129; blagajnik: John Erten, R. R. 2, b. 128. — Vsi v Smithfield, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih Fr. Klemenc b. št. 86.

"Kranjski prijatelj", šte. 74, Falls Creek, Pa.

Predsednik: Louis Slak, box 201; tajnik: Louis Slak, box 201; blagajnik: Sophia Urbanč, box 553. — Vsi v Falls Creek, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v prostorih sobrata Alojzij Urbanč, 35 Tenery Road.

"Naprej do Zmaga", šte. 75, Wyano, Pa.

Predsednik: John Renko; tajnik: John Renko, b. 432; blagajnik: Frank Ravnikar, b. 233. Vsi v Wyano, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 9. uri zjutraj v društveni hiši šte. 96.

"Slovenska Cvetlica", šte. 76, Adamaburg, Pa.

Predsednik: John Jakšič; tajnik: Frank Menart, box 135; blagajnik: John Grum, box 21. Vsi v Adamaburg, Pa. Seja vsake 2. nedeljo v mesecu.

"Slovenija", šte. 78, Miller Run, Pa.

Predsednik: Ignatz Pajk; tajnik: Frank Sadar; blagajnik: Frank Sadar. Vsi box 1, Miller Run, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobratu Anton Bersan.

"Bonairski Slovenci", šte. 79, Bon Air, Pa.

Predsednik: Jos. Horvat; tajnik: Peter Bukovec; blagajnik: Ivan Milavec. Vsi v Bon Air, Pa., RFD 2, Johnstown, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo ob 2. uri popoldne v lastnem domu v Bon Air, Pa.

"Sloga", šte. 80, Philadelphia, Pa.

Predsednik: Anton Omerzo; tajnik in blagajnik: Joseph Kozole, 2555 Salmon St., Philadelphia, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Prvi Maj", šte. 81, Bishop, Pa.

Predsednik: Jožef Rotanec; tajnik: Andrew Renko, box 143, Cecil, Pa.; blagajnik: Ivan Murgel, b. 138, Cecil, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo ob 2. uri popoldne v S. N. D. v Bishop, Pa.

"Jezero", šte. 82, Ringo, Kans.

Predsednik: Mihel Pernel, b. 38; tajnik: Math. Setina, box 115; blagajnik: Frank Dremšek, b. 268. Vsi Ringo, Kansas. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v dvorani Konzumnega društva.

"Terbanska Dolina", šte. 83, Cleveland, O.

Predsednik: Anton Smith; tajnik: Jacob Črnlogar, 1027 E. 61st St.; blagajnik: Anton Kašič, 1001 E. 61st St. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Grdinovi dvorani št. 2. ob 9:30 dopoldne.

"Radnički naprej", šte. 84, Farmington, W. Va.

Predsednik: Geo. Kasunič; tajnik: Mata Lauš; blagajnik: Vid Kasunič. Vsi box 623, Farmington, W. Va. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v hiši šte. 46.

"Napredek", šte. 85, Skidmore, Kans.

Predsednik: Simon Repovše, R. R. 1, Weir, Kans.; tajnik in blagajnik: Ant. T. Jamnik, R. R. 3, box 63, Columbus, Kans. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri J. Zakrajšek.

"Naprej", Livingstone, Ill., št. 86.

Predsednik: Mike Cirar, b. 106; tajnik: Rudolf Pavliha, box 226; blagajnik: Mihel Stražič, box 677. Vsi v Livingstone, Ill. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop.

"Rudeč prapor", šte. 87, Bentleyville, Pa.

Predsednik: Andrej Lovšin, b. 683; tajnik in blagajnik: Alojzij Humar, box 108. Vsi v Bentleyville, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu Jos. Milanichu.

"Naprej", šte. 88, Nokomis, Ill.

Predsednik: George Plahutnik, box 531; tajnik in blagajnik: Ivan Kranjc, box 672, Nokomis, Ill. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne pri sobratu John Krainz.

"Slovenec", šte. 89, Eckhart Mine, Md.

Predsednik: Anton Urbas, box 27, Valle Summit, Md.; tajnik: Franc Posenel, RFD, 1, Eckhart Mine, Md.; blagajnik: Anton Komac, b. 56, Eckhart Mine, Md. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne pri sobratu Frank Posenel.

"Vstanite Bratje", šte. 90, Gross, Kans.

Predsednik: Ivan Erjavac, b. 62; tajnik in blagajnik: Frank Homar, box 95; Vsi v Gross, Kans. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Gorjanski hrib", št. 91, Greensburg, Pa.

Predsednik: Tomaž Štifier, b. 140; tajnik: Jos. Šume, R. 1, b. 6; blagajnik: Franc Pirc, R. 1, b. 6. Vsi v Greensburg, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Mrs. Mihevc dvorani v Haydenville.

"Združeni Slovani", šte. 92, Girard, Kans.

Predsednik: Anton Potisek, R. 4, b. 133; tajnik: Frank Krawanja, R. 4, box 804; blagajnik: Karol Vodišek, R. R. 4, b. 40. Vsi v Girard, Kans. — Seja vsako 3. ned. v mes. v dvorani G. M. Bodić, Edison.

"Zmaga", št. 93, Bryant, Okla.

Predsednik: Frank Pirman, b. 170, Bryant, Okla.; tajnik: Anton Potokar, b. 110, Bryant, Okla.; blagajnik: Joseph Mernak, box 90, Bryant, Okla. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall, Victoria Camp.

"Sv. Barbara", št. 95, Standardville, Utah.

Predsednik: Marko Petrič, b. 1621; tajnik: Leo Pirnat, box 1654; blagajnik: Marko Petrič, box 1621. Vsi v Standardville, Utah. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v prost. sobr. Joe Brodnik.

"Svobodni bratje", šte. 96, Duluth, Minn.

Predsednik: Ivan Pikuš, 9717 McCuen St.; tajnik: Frank Pikuš, 308—97th Ave. W.; blagajnik: Michael Spehar, 403—97th Ave. W. Vsi v New Duluth, Minn. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v prostorih sobr. J. Pikuš.

xx šte. 97, Rhone, Pa.

Predsednik: Alojz Grošelj, 322 Front St.; tajnik: Frank Pipen, 142 Espy St.; blagajnik: Mihel Jarh, 142 Espy St. Vsi v Rhone, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih Rudolf Pavlič, 320 Front St.

"Slovenska Združitev", št. 98, Standard, Ill.

Predsednik: Ivan Stare, box 232; tajnik in blagajnik: Ivan Urbančič, box 302. Vsi v Standard, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo po 15. v dvorani Viljem Konstantine.

"Tiha Dolina", šte. 99, Herminie, Pa.

Predsednik: Frank Hribar; tajnik: Frank Sterman, box 287; blagajnik: Frank Vozel, b. 347. Vsi v Herminie, Pa. — Seja vsako 88. nedeljo v mes. pri sobr. Jos. Batis.

"Zvezda", šte. 100, Forest City, Pa.

Predsednik: Lorenc Kotar, box 246; tajnik: Matija Kamin, box 491; blagajnik: Martin Muchita, box 537. Vsi v Forest City, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v mestni dvorani.

"Združeni se Slovenec", šte. 101, Midway, Pa.

Predsednik: John Leskovec, box 78; tajnik: Martin Strupel, box 285; blagajnik: Jakob Rupnik, b. 462. Vsi v Midway, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani SNPJ.

"Vodnik", šte. 102, Farrell, Pa.

Predsednik: Matevž Steblaj, b. 841; tajnik: Jernej Okorn, 1108 Beechwood Ave.; blagajnik: Jožef Germ, box 194. Vsi v Farrell, Pa. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v S. D. Domu, 1112 Beechwood Ave.

"S. Ana", št. 103, East Helena, Mont.

Predsednica: Helena Rus, box 27; tajnica: Ivana Andolsek, box 152; blagajnica: Marija Ripler, box 82. Vse v East Helena, Mont. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani.

"Sv. Barbara", šte. 104, Luzerne, Pa.

Predsednik: Jožef Berlic, 871 Walnut St.; tajnik: Ant. Osolnik, 868 Bennett St.; blagajnik: Joseph Šperlik, 864 Bennett St. Vsi v Luzerne, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani "Firemen's Bldg."

"Rdeči Orel", št. 105, White Valley, Pa.

Predsednik: Frank Kern, S. R. box 88; tajnik: Anton Rozima, S. R. No. 1, box 142; blagajnik: Andrej Bogataj, S. R. box 12. Vsi v Export, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Kr. Slov. Domu, White Valley.

"Livada", št. 106, Bear Creek, Mont.

Predsednik: M. Rihar, b. 57; tajnik: Frank Golob, box 220; blagajnik: Jožef Tomič, box 68. Vsi v Bear Creek, Mont. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenski Dom", št. 107, Homer City, Pa.

Predsednik: Filip Krasek, box 265; tajnik: Anton Glavan, box 275; blagajnik: Anton Kallister, b. 489. Vsi v Homer City, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. N. D.

"Triglav", šte. 108, Chisholm, Minn.

Predsednik: Karol Pranznik, 230 W. Pine St.; tajnik: Frank Podlugar, b. 714; blagajnik: Rudolf Bobnik, 318 W. Spruce St. Vsi v Chisholm, Minn. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Jan Grahek.

"Nova Domovina", šte. 109, Cherokee, Kans.

Predsednik: Leopold Prašnik, box 278; tajnik: Ivan Telban, b. 160; blagajnik: Frank Premk, box 21. Vsi v Cherokee, Kans. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenska Navada", šte. 110, Hartford, Ark.

Predsednik: Frank Dolinšek, box 39; tajnik: Ivan Zimmerman, RFD 1, b. 2, West; blagajnik: Jos. Hribar, box 1. Vsi v Hartford, Ark. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu pri sobr. J. Hribar.

Štev. 111, Duryea, Pa.

Predsednik: Ivan Grobel, 276 Columbia St.; tajnik: Fr. Čahevec, 276 Columbia St.; blagajnik: Jakob Brečelnik, 193 Cherry St. Vsi v Duryea, Pa. Seja vsako prvo soboto v mesecu v John Wasta Hall.

"Triglav", šte. 112, Detroit, Mich.

Predsednik: Anton Janekić, 519 Kern Ave.; tajnik: Jos. Božić, 161 Victor Ave. H. P.; blagajnik: Martin Kral, 161 Victor Ave. H. P. Vsi v Detroit, Mich. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v Victoria Hall, 424 Ferry Ave. E.

"Sloga", šte. 114, Blockton, Ala.

Predsednik: Joseph Kren, P. O. B. 23 W.; tajnik in blagajnik: J. Kulovitz, box 253, West. Vsi v Blockton, Ala. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobr. J. Kulovitz.

"Svoboda", št. 116, Willock, Pa.

Predsednik: Ivan Janc, box 85; tajnik: Anton Sotler, box 212; blagajnik: Frank Knaflec, b. 244. Vsi v Willock, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v dvorani Willock Social Ass'n.

"Za združenje", šte. 117, Broughton, Pa.

Predsednik: Mihael Mall, box 155; tajnik: John Dolinar, b. 35; blagajnik: Ivan Gltink, box 186. Vsi v Broughton, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Sv. Barbara", št. 118, Fleming, Kans.

Predsednik: Joseph Gerant; tajnik: Anton Skubic, RR 2, box 64, Pittsburg, Kans.; blagajnik: Fr. Line, RR 2, Cherokee, Kans. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v Fr. Špeharjevi dvorani.

"Svoboda", št. 119, Jack's Ville, Kans.

Predsednik: Jakob Baloh, RR 8, box 88; tajnik in blagajnik: Silvester Sraj, R. R. 2, b. 199, Mulberry, Kans.

"Slovenski Bratje", št. 120, Gilbert, Minn.

Predsednik: Frank Podraski, box 94, Gilbert, Minn.; tajnik: Frank Press, box 627, Gilbert, Minn.; blagajnik: Jerney Maček, box 123, McKinley, Minn. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Združeni Slovenci", št. 121, Little Falls, N. Y.

Predsednik: Frank Borštnar; tajnik: Mr. Malevasić, box 327; blagajnik: Anton Mlinar, 3 Cord St. Vsi v Little Falls, N. Y. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Jugoslavija", št. 122, Imperial, Pa.

Predsednik: Joseph Ule, box 91; tajnik: Anton Tauselj, box 82; blagajnik: Jakob Dolinar, box 226. Vsi v Imperial, Pa. — Seja vsako 2. ned. ob 10 uri dop. v Slov. Domu.

"Lincoln", št. 123, Springfield, Ill.

Predsednik: John Goršek, 414 W. Hay St.; tajnik: Josef F. Kren, 1900 E. Stuart St.; blagajnik: Anton Kužnik, 1201 So. 19th St. Vsi v Springfield, Ill. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Zlata Zarija", št. 124, Primero, Colo.

Predsednik: Ivan Tašić, box 461; tajnik in blagajnik: Luka Servant, box 411. Vsi v Primero, Colo. Seja vsako 2. ned. v mes.

"Rožna Dolina", šte. 125, Burdine, Pa.

Predsednik: John Markovita, b. 243, Burdine, Pa.; tajnik: Vincenc Vidmar, box 41-M, Presto, Pa.; blagajnik: Ignac Krek, box 67, Presto, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. dvorani.

"Sv. Barbara", št. 126, Cleveland, Ohio.

Predsednik: Anton Bokal, 727 E. 157 St.; tajnik: Frank Sustarić, 15702 Holmes Ave.; blagajnik: Martin Šmrke, 14605 Darwin ave. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako 2. ned. v mes. v Slov. Domu.

"Slovenski Bratje", št. 127, Irwin, Pa.

Predsednik: Valentin Bohinc; tajnik in blag.: Matevž Breznik, RFD, 2, b. 124. Vsi v Irwin, Pa. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Slovenski Bratje", št. 128, Indianapolis, Ind.

Predsednik: Louis Banić; tajnik: Louis Sašek, 913 Ketchen St.; blagajnik: George Ulkar, 711 Varman Ave. Vsi v Indianapolis, Ind. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v S. N. Domu.

"Sv. Barbara", št. 130, Eveleth, Minn.

Predsednik: Anton Rahne, b. 173; tajnik: Ant. Fritz, 110 Grand Ave.; blagajnik: John Rahne, 426 Fill ave. Vsi v Eveleth, Minn. Seja vsako 2. ned. v mes. v Moose dvorani.

"Sv. Barbara", št. 131, Calumet, Mich.

Predsednik: Jos. Dragman; tajnik: Joseph Weiss, 4054 Accorn St. (Yellow Jacket); blagajnik: Joseph Srebrnjak, 511 5th St. Vsi v Calumet, Mich. — Seja vsako prvo ned. v mes.

"Zarija Svobode", št. 133, Leadville, Colo.

Predsednik: Joe Klun; tajnik: Mark Popović; blagajnik: John Fajdiga. Vsi v Leadville, Colo., box 389. — Seja vsakega 12tega v mesecu.

"Slovenec", šte. 134, Vandling, Pa.

Predsednik: John Kamin, b. 142; tajnik: John Skrbec, box 217; blagajnik: Joseph Jerin, box 88. — Vsi v Vandling, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slavček", št. 135, Oak View, Colo.

Predsednik: John Strumbel; tajnik in blagajnik: Alojzij Zupan, box 34. Vsi v Oak View, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Ojsterca", št. 136, Dietz, Wyo.

Predsednik: Frank Breznik; tajnik: Ivan Pečovnik; blagajnik: Fr. Volar. Vsi box 52, Dietz, Wyo. — Seja vsako drugo ned. v mesecu.

"Sava", št. 138, Somerset, Colo.

Predsednik: Josip Kral, box 42; tajnik: Alojzij Zumeč, box 157; blagajnik: Mihael Nernelj, box 134. Vsi v Somerset, Colo. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Somerset Hall.

"Združeni Sobotje", št. 139, Universal, Pa.

Predsednik: Ivan Demšar, box 204; tajnik: Pavel Kokal, box 172; blagajnik: Tom. Previč, b. 12. Vsi v Universal, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. dvorani.

"Slovenski Bratje", št. 140, Pineville, Minn.

Predsednik: Fr. Moše, box 21; tajnik: August Filipčič, b. 188, Bivabik, Minn.; blagajnik: Val Berek, b. 21. Vsi v Pineville, Minn. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri Aug. Filipčič.

Prijatelj delavcev", šte. 141, Sublet, Wyo.

Predsednik: John Janišek, b. 126; tajnik: Mihael Z. Selan, b. 146; blagajnik: Louis Orešnik, b. 192. Vsi v Sublet, Wyo. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. uri popol. v Fr. Cirez dvorani.

"Zapadni Vrt", št. 142, Winter Quarters, Utah.

Predsednik: Vincenc Rauniker, box 191; tajnik: Frank Markosek, b. 67; blagajnik: Leo Koss, box 116. Vsi Winter Quarters, Utah. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Zvon", št. 143, Dodson, Md.

Predsednik: Luka Smerdel; tajnik: John Vehar, b. 32; blagajnik: Jurij Rihtarič, box 36. — Vsi v Dodson, Md. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v hiši šte. 38.

"Slovensko-Hrvatski Bratje", št. 144, Graysland, Pa.

Pred.: Jos. Šaroc; tajnik: Jacob Zupančič, b. 69, Masontown, Pa.; blagajnik: Martin Zigar, b. 652, Masontown, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v M. Zigar dvorani.

"Sv. Barbara", št. 145, Joliet, Ill.

Predsednik: Frank Hočevar, 1120 N. Broadway; tajnik: Alojzij Martinič, 1410 Center St.; blagajnik: Ivan Zaletel, 1603 N. Hickory St. Vsi v Joliet, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v stari šoli.

"Sobratje naprej", št. 146, Penna. Sta., Pa.

Predsednik: Simon Grošelj, box 123; tajnik: Tomaž Salamon, b. 123; blagajnik: Frank Pittner, box 104. Vsi v Penn. Sta., Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenski Bratje", št. 147, Frontenac, Kans.

Predsednik: Ivan Tratar, box 97; tajnik: Louis Slapšak, b. 87; blagajnik: Karol Slapšek, box 11. Vsi v Frontenac, Kans. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Narodna Zmaga", št. 148, Cuddy, Pa.

Predsednik: John Domitrovič, b. 51; tajnik: Matija Galčič, box 207; blagajnik: Lovrenc Bašelj, box 181. Vsi v Cuddy, Pa. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2 uri popol. pri sobratu L. Bašelj.

"Sloga", št. 149, East Palestine, Ohio.

Predsednik: Jakob Intenč, 436 E. Martin St.; tajnik: John Božić, P. O. box 152; blagajnik: Anton Cop, 419 Clark St. Vsi v East Palestine, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop.

"Slovan", št. 150, Slovian, Pa.

Predsednik: Mih Klenovšek, box 169, Atlasburg, Pa.; tajnik in blagajnik: John Pirh, box 77, Slovian, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

"Postojnska Jama", št. 151, Dalagua, Colo.

Predsednik: Anton Slavec, b. 68; tajnik: Andrej Milavec, box 68; blagajnik: Anton Fatur, box 22. Vsi v Dalagua, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall.

"Napredni Radnici", šte. 152, Johnstown, Pa.

Predsednik: Vincent Jagrič; tajnik: Viktor Horvat, 726 Maple Ave.; blagajnik: Vincent Jarič, 7—Sixt & Maple Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Rudeci Prapor", šte. 153, Southview, Pa.

Predsednik: Anton Rupnik, b. 55; tajnik in blag.: Peter Perenič, box 126. Vsi v Southview, Pa. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Slov. Nar. Domu.

"Jugoslavija", št. 154, Sugarite, N. Mex.

Pred.: Ivan Kašč, b. 115; tajnik: Fr. Lukančič, b. 68; blagajnik: Anton Podboj, box 8, v Sugarite, N. Mex.

"Jugoslavija", šte. 155, Klein, Mont.

Predsednik: Max Poljak, L. b. 12; tajnik: John Vertin, b. 40; blagajnik: Matt Vertin, b. 40. Vsi v Klein, Mont. — Seja vsako drugo ned. v mes. v Union Hall.

"Šopek Vijole", šte. 156, Cleveland, O.

Predsednik: John Valič; tajnik: Andrej Likar, 3501 Independence road; blagajnik: Jos. Zorn, 8826 Bading Ave. Vsi v Cleveland, Ohio.

Opomba: Tajnike društev, ki najdejo kakšno pomoto, istotako tistih, katerih društveno poročilo je pomanjkljivo, prejem, da mi nemudoma sporočijo, da se nedostaki v imeniku ki izide prihodnjč, popravijo.

S sobrataskim pozdravom

Blaž Novak, tajnik S. D. P. Z.

SODRUGOM V CLEVELANDU.

Seje socialističnega kluba št. 27, JSZ., se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9:30 dopoldne in vsako četrto nedeljo v mesecu ob 2. popoldne v klubovih prostorih v Slov. nar. domu. Dolžnost vsakega sodruga je, da redno prihaja k sejam. — Tiste, ki simpatizirajo s socialističnim gibanjem, pa še niso pri soc. stranki, vabimo, naj pristopijo v naš klub in tako pomagajo pri delu za osvoboditev proletarijata. Prva naloga delavca je, da postane razredno zavezanec. Pri tem pa vpoštevajmo geslo: "V organizaciji je moč." — Tajnik kluba št. 27, JSZ.

MILWAUKEE, WIS.

Seje slovenskega socialističnega kluba se vrše vsak drugi in četrty petek v mesecu v dvorani ILIRIA, 310 First Ave. — Ker se na klubovih sejah obravnavajo važne stvari, je dolžnost članstva, da se udeležuje sej. Pripeljite s seboj tovariše, ki se zanimajo za razredni boj in še niso v organizaciji. John Kresse, 396 4th Ave.

SOCIALIZEM se popolnoma vjema z zakoni razvoja. Če bi jim bil nasproten, bi bil nemogoč. Ker je nujen sad razvoja, mora neizogibno priti. Tako neizogibno, kakor jutro, kadar mine noč.

Ako vaš prijatelj še ni naročil Ameriškega družinskega koledarja za leto 1921, ga opozorite, naj to takoj stori.

POVPREČEN ZAKON.

Povprečen zakon nas uči, da če izdelek pomaga enemu, da pomaga večini na isti način prizadehtih. Trinerjevo grenko vino je pomagalo na tisoče onim, ki so trpele na zapeki, slabem teku, vetrovom v želodeu, glavobolu, živčni bolezni in bo pomagal še mnogo tisočem v bodočnosti. Njega sestava je najboljša, ki jo je mogoče dobiti, kot: Cascara sagrađa z drugimi grenkimi zelišči in čisto rdeče vino. Toda vi si morate preskrbeti pristno Trinerjevo grenko vino in odreči vsakršno nadomestilo s podobnim imenom in nemožnim vstvarjati podobne vspehe! Na Trinerjeva zdravila se je vedno zanesti, če torej dobite prehlad, vzemite takoj Trinerjev Cough Sedative. Če vas nadleguje revmatizem in trganje po živcih, kupite Trinerjev Liniament, in če ste prizadeti z vnetjem grla, izpirajte si ga z Trinerjevim Antiputrinom! Vaš lekar nar ali trgovec z zdravili imata ta zdravila v zalogi. — Joseph Triner Company, 1333—1345 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

SEJE KLUBA ŠT. 1, JSZ.

v Chicagi se vrše vsaki tretji petek v mesecu v dvorani SNPJ. na 2657 So. Lawndale Ave. Pridobivajte klubu novih članov in socializmu novih bojevnikov. — Poleg rednega dnevnega reda imamo na naših sejah tudi diskuzije o važnih dnevnih vprašanjih. Ako še niste član, vas bo poset ene naše seje prepričal o potrebi socialistične organizacije, postali boste član in prihajali redno k sejam, kakor naši drugi člani. Organizator.

DETROITSKIM SODRUGOM.

Prihodnja seja slov. socialističnega kluba št. 114, JSZ. se vrši dne 13. novembra (drugo soboto v mesecu) v klubovih prostorih na 424 Ferry Ave. E. — Na dnevnem redu bo več važnih stvari, ki se morajo rešiti. Udeležite se seje polnoštevilno in pripeljite seboj svoje prijatelje. — Učvrščujmo našo postojanko s tem, da ji pridobivamo novih članov. Organizator.

NAROČNIKOM V DETROITU.

Ker se v Detroitu vse hišne številke spremenjuje, prosimo naše naročnike, naj nam te spremembe sporoče, kakor hitro pridejo v veljavo. Obvestite nas potem dopisnice na kateri naznanite prejšnji in novi naslov, ali pa sporočite spremembo sodrugu L. Urbančiču, 250 Frederick Ave. — Upravištvo.

Slovenski socialistični pevski zbor
ZARJA

priredi dne 21. novembra veliki koncert v BARBERTONU, O., v dvorani sl. s. dr. Domovina, 148 Mulberry St. Pričetek programa točno ob 3. popoldne.

Zbor Zarja je priredil ta koncert dne 31. oktobra v Clevelandu z velikim uspehom, sedaj ga bo ponavljal v Barbertonu.

Občinstvo iz Barbertona in okolice vabimo, da se udeleži koncerta Zarje v obilem številu.

Odbor.

Če se v kratkem namerate povrniti v domovino, podaljšajte naročnino na "Proletarca" in premenite vaš naslov, kadar odpotujete. S tem, da se ločite od vaših tukajšnjih prijateljev, še ni rečeno, da se morate ločiti tudi od Proletarca. Celoletna naročnina za Jugoslavijo in druge inozemske kraje je \$3.50, za pol leta \$2.00.

Slovenski delavci, naročajte "Proletarca" svojcem v starem kraju.

Kadar...

Kadar mislite na potovanje v stari kraj;

kadar želite poslati svojim stari krajskim sorodnikom, prijateljem ali znancem denar,

ali kadar imate kak drug posel v starim krajem, obrnite se na

Leo Zakrajšek-a
70-9th Ave.
NEW YORK, N. Y.

Med knjige, katero bi moral prečitati vsakdo, ki hoče pridobiti nekoliko vpogleda v razna verstva, spada vsekakor The Profits of Religion. Spisal jo je znani socialistični pisatelj Upton Sinclair. Ta knjiga pomenja petnajst let njegovega dela in je edina te vrste v angleški književnosti. Knjiga (trdo vezana) stane \$1.50. Kdor je zmožen čitanja angleščine, naj jo naroči v upravištvo Proletarca.